PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 306 (8399)

TRST, četrtek, 28. decembra 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

NOV ZLOČINSKI NAPAD AMERIŠKIH LETAL NA SEVERNOVIETNAMSKO GLAVNO MESTO

RAZDEJANJE IN SMRT V SREDIŠČU HANOIA CELE MESTNE ČETRTI SO DO TAL PORUŠENE

Še neznano število žrtev, ki so ostale pod ruševinami - Beg iz mesta - Evakuirana poslaništva - Sedem bolnišnic porušenih

HANOI, 27. — Prava toča bomb se je preteklo noč usula na Hanoi. Odkar traja vietnamska vojna, niso prebivalci severnovietnamske prestolnice doživeli tako silovitega letalskega napada na mesto. Cele mestne četrti so bile do tal porušene, o ogromnem razdejanju poročajo iz samega mestnega središča. Prebivalstvo beži iz mesta, kjer so ostali samo tisti, ki so nujno potrebni bodisi za protiletalsko obrambo, bodisi za nadaljevanje dela v tovarnah. Števila žrtev zadnjega ameriškega napada še ni mogoče ugotoviti, vendar kaže, da je slo za pravi pokol, kakršnega ne pomnijo niti iz druge svetovne vojne.

Najsilovitejši napad na severnovietnamsko glavno mesto, katerega se je udeležilo doslej največje število bombnikov in predvsem ogromnih letečih trdnjav, se je začel sinoči ob 22.25 ter je trajal kakih štirideset minut.

Prvič so bombe padle na sam center mesta, močno prizadeta pa je bila tudi vsa gosto obljudena okolica. S terase hotela Hoa Binh v središču Hanoia, kjer so nastanjeni tuji dopisniki, je bilo videti na vse strani visoke plamene, ki so se širili od centra na periferijo. Dopisnik agencije «France Press» je danes zjutraj obiskal nekatere predele mesta in sporočil, da je Ulica Kham Tien v samem središču mesta, kjer so številne trgovine in kjer živi več kot 50.000 oseb, zelo hudo prizadeta. Ulico so zaprli, dopisnik pa je lahko videl na desetine porušenih hiš, okrog katerih so pripadniki milice in civilisti kopali med ruševinami. Na tem področju je bila popolnoma porušena avtobusna postaja, prav tako porušene pa so vse hiše okrog nje.

Veliko število bomb je padlo tudi na distrikt Khu Hai Batrung, na jugovzhodni periferiji Hanoia, ki je med najbolj gosto obljudenimi področji mesta. Poškodovana je bila tudi tovarna «8. marec», ena največjih tovarn v Severnem Vietnamu. Po poročilih madžarske agencije MTI sta bili poškodovani poslopji, kjer imata svoj sedež sovjetska agencija «Novosti» in vzhodnonemška agencija ADN. Železniška postaja in vsa četrt okrog nje sta popolnoma v razvalinah. Letala so napadla tudi mednarodno letališče ter razdejala celotno področje, kjer živi na tisoče ljudi.

Neki dopisnik je sporočil, da so se ljudje zatekali iz periferije v središčno mestno četrt, kjer so vsa glavna veleposlaništva v upanju, da se bodo letala izognila tega področja. Nekatera diplomatska zastopstva so odprla svoja zavetišča ubežnikom. Medtem pa so začeli evakuirati tudi poslaništva, v katerih bo ostalo le nujno osebje. Veliko število diplomatov in uradnikov je dospelo danes v Kongkong, od koder se bo vrnilo v domovino.

Tudi tokrat pa so morali Američani plačati težak davek za svoje napade. Samo nad Hanoiem je protiletalsko topništvo sestrelilo pet letal «B-52», dve sta bili sestreljeni nad Haiphongom in eno nad Bac Thaiem. Od začetka ofenzive so ZDA zgubile skupno 61 letal od katerih 21 letečih trdnjav. Zelo veliko število pilotov je bilo ubitih ali ranjenih, več kot sto pa jih je bilo ujetih.

Severnovietnamska tiskovna agencija je danes objavila nekatera poročila o posledicah ameriškega bombardiranja pred božičem. Agencija poroča, da je bilo med napadi 19. in 20. decembra popolnoma porušeno pokrajinsko glavno mesto Bac Giang, nedaleč od Hanoia. Nobena hiša ni ostala cela, veliko ljudi pa je umrlo pod ruševinami. Agencija je objavila tudi seznam bolnišnic, ki so bile porušene ali močno poškodovane v zadnjih dneh. Teh je sedem, v katerih je našlo smrt zelo veliko število zdravnikov in pomožnega osebja, medtem ko so bolnike v glavnem pravočasno spravili v zavetišča.

Severnovietnamski ministrski predsednik Pham Van Dong je danes ponovno pozval «vse narode sveta, naj ustavijo okrvavljene roke ameriških napadalcev in jih prisilijo, da prekinejo agresijo ter nemudoma podpišejo oktobrski sporazum». Van Dong je poudaril, da vietnamski narod ne bo klonil pred takim kriminalnim nasiljem

Na diplomatskem področju beležimo medtem, kot je povsem naravno glede na ameriške letalske akcije, popoln zastoj. Severni Vietnamci se niso hoteli udeležiti današnjega pariškega sestanka na ravni izvedencev, pa tudi jutrišnje štiristransko zasedanje na Aveniji Kleber so odpovedali v znamenje protesta. Delegaciji južnovietnamske revolucionarne vlade in Severnega Vietnama sta v uradnih poročilih znova poudarili, da ne bo pogajanj, dokler ne bodo Američani prekinili bombnih napadov vsaj severno od 20. vzporednika.

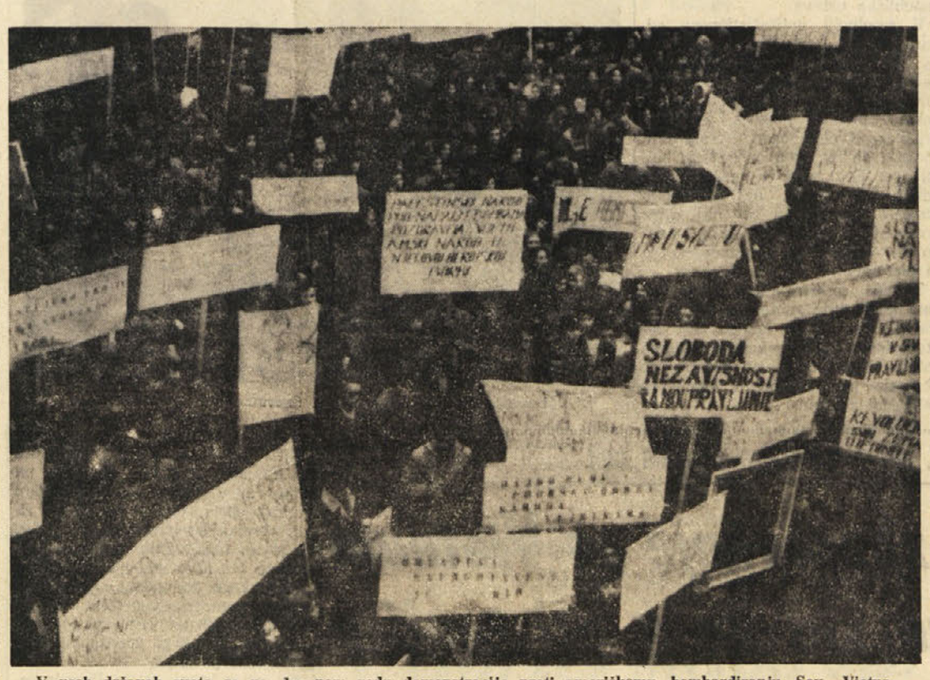

V vseh državah sveta so na dnevnem redu demonstracije proti ameriškemu bombardiranju Sev. Vietnama. Gornja slika kaže demonstracijo v Sarajevu, katere se je udeležilo 40.000 ljudi. Za danes so med drugimi napovedane tudi manifestacije solidarnosti z vietnamskim ljudstvom v Trstu ter v Ljubljani

SODNIKI V CATANZARU PROUČUJEJO ZAHTEVE BRANILCEV

V KRATKEM ODLOČITEV O OSVOBODITVI VALPREDE?

Na osnovi nedavnih sprememb zakonika so osvobodili že vrsto obtožencev, Valpreda pa je že četrti božič preživel v zaporu

CATANZARO, 27. — Generalno pravdništvo prizivnega sodišča v Catanzaru proučuje zahtevo po izpustitvi na začasno svobodo Pietra Valpreda, Roberta Gargamellija in Emilia Borgheseja, ki so že tri leta v zaporu pod obtožbo, da so izvedli atentate v Milanu in Rimu 12. decembra 1969. Kot je znano, je parlament pred kratkim odobril nekatere spremembe zakonika o kazenskem postopku, ki omogočajo sodniku, da izpusti na začasno svobodo tudi obtožence zločinov, za katere isti zakonik predvideva obvezni zaporni nalog. Zakon so odobrili na pritisk javnega mnenja, ki je po treh letih zares čudnih in enosmernih preiskav ter premestitev od Milana v Rim, nato spet v Milan in končno v Catanzaro prišlo do spoznanja, da so obtoženci povsem nedolžni in da so na delu sile ki nočejo procesa. Nedolžnost Valprede in drugih pa je postala povsem očitna, ko sta sodnika Stiz iz Trevisa in D'Ambrosio iz Milana našla zgovorne dokaze o odgovornosti fašistične celice iz Padove pri atentatih 12. decembra. Tako obstajajo dokazi, da so torbe, ki so se jih poslužili atentatorji, kupili v Padovi, rojstnem kraju fašističnega pravnika Franca Frede, ki je skupaj s pajdašem Giovannijem Venturo v zaporu pod isto obtožbo kot Valpreda, Gargamelli in Borghese. Predvsem pa je sodnik D'Ambrosio ugotovil, da je sam Freda kupil naprave za tempiranje bomb, ki so eksplodirale v Milanu in Rimu ter povzročile krvav pokol v milanski poljedelski banki.

Zakon o začasni svobodi je bil torej odobren prav zaradi Valprede, vendar pa se sedaj dogaja, da so na njegovi osnovi izpustili že veliko število obtožencev, medtem ko je Valpreda preživel že četrti božič v zaporu. Anarhistovi branilci so vložili prošnjo po začasni svobodi, čim je parlament odobril novi zakon, vendar pa sodniki v Catanzaru še niso ničesar sklenili. V krogih državnega pravdništva se je celo izvedelo, da sklepa še ne bo tako kmalu, ker generalnega pravdnika dr. Marma trenutno ni v mestu. To pa je dokaj čudno opravičilo če pomislimo, da gre za potrebo po odstranitvi ene najhujših krivic v moderni zgodovini italijanskega sodstva.

Zahteva, ki so jo vložili Valpredovi branilci Calvi, Tarsitano, Malagugini, Lombardi, Basso, Zupo in Fini, obsega šestnajst tipkanih strani, priložena pa so še zdravniška poročila o zdravstvenem stanju obtožencev, dokumentacija o pripravljalnem delu v parlamentu glede novega zakona ter končno članek jurista Antonia Guarina, docenta na neapeljski univerzi.

Jutri se bo medtem v Catanzaru začela tiha manifestacija za osvoboditev obtožencev, za katero je dala pobudo radikalna stranka. Demonstranti nameravajo prebiti konec leta pred sedežem sodišča v Catanzaru.

POBUDA KOMUNISTIČNIH POSLANCEV

Dramatičen položaj vietnamskega ljudstva

Zahteva po sklicanju izredne seje komisije za zunanje zadeve poslanske zbornice

RIM, 27. — Komunistični poslanci so poslali pismo predsedniku komisije za zunanje zadeve poslanske zbornice poslancu Moru, v katerem zahtevajo sklicanje izredne seje komisije za obravnavo položaja v Vietnamu. V pismu, ki sta ga podpisala tudi predsednik stranke Longo in tajnik Berlinguer, komunistični poslanci poudarjajo dramatičen položaj vietnamskega ljudstva, ki mora prenašati silovite letalske napade, kar je povzročilo v vsem svetu veliko ogorčenje proti napadalcem. Komunistični poslanci zahtevajo sklicanje izredne seje komisije za zunanje zadeve poslanske zbornice, na kateri naj bi bila navzoča tudi predsednik vlade in zunanji minister, kjer naj bi v razpravi prišla do izraza volja po miru, ki ga zahteva velika večina italijanskega naroda.

Protiameriške demonstracije v Zagrebu

Čedalje bolj ostri protesti v Jugoslaviji

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 27. — Zavlačevanje vlade ZDA s podpisom sporazuma o prenehanju vojne v Vietnamu in njen sklep o množičnem bombardiranju Severnega Vietnama sta sprožila val protestov širom po Jugoslaviji. Koordinacijski odbor za pomoč Vietnamu je prejel številne brzojavke. Protestom in zaskrbljenosti zaradi nadaljevanja vojne v Indokini se je pridružila danes tudi skupščina Rdečega križa Jugoslavije. RK v svojem apelu poziva vse miroljubne sile na svetu, da dvignejo svoj glas in zahtevajo vzpostavitev miru v Indokini in da podprejo deklaracijo začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama z dne 3. decembra letos.

V Zagrebu so preteklo noč neznane osebe prebarvale z rdečo barvo pročelje ameriškega konzulata in na oknih stavbe izpisale protestna gesla proti terorističnemu bombardiranju Severnega Vietnama. Dopoldne so skupine mladih protestirale po zagrebških ulicah proti ravnanju ZDA v Vietnamu. Okrog poldne se je skupina okrog sto demonstrantov zbrala pred ameriškim konzulatom na Zrinjavcu, kjer se je zadržala za kratek čas in protestirala proti ameriškemu ravnanju v Vietnamu. Popoldne se je okrog 800 študentov zagrebških visokih šol zbralo na protestnem mitingu, s katerega so poslali zahtevo ameriški vladi, da takoj preneha z bombardiranjem Južnega in Severnega Vietnama, in zahtevo jugoslovanski vladi in vsem miroljubnim državam na svetu, da prekinejo diplomatske odnose z ZDA.

B. B.

Thi Binhova v Pekingu

PEKING, 27. — Zunanja ministrica južnovietnamske začasne revolucionarne vlade Ngujen Thi Binh je dospela danes na petdnevni uradni obisk v Peking, kjer ji je prebivalstvo priredilo veličasten sprejem. Več kot 50.000 oseb je pozdravilo vietnamsko predstavnico v središču Pekinga, na tisoče oseb pa se je že prej zbralo na letališču, kjer je Thi Binhovo pričakal zunanji minister Či Peng-fej z drugimi visokimi funkcionarji kitajske vlade. Pekinški «Ljudski dnevnik» objavlja čez celo stran pozdrav vietnamski predstavnici ter poudarja nespremenjeno podporo Kitajske herojskemu vietnamskemu ljudstvu v boju proti ameriškemu agresorju.

McGovern obsodil «genocid» v Vietnamu

NEW YORK, 27. — Vodja demokratične opozicije v ZDA senator McGovern je letalske napade na Hanoi označil kot «genocid v imenu ameriškega ljudstva, proti kateremu pa se bo ljudstvo uprlo». McGovern, ki je bil med drugo svetovno vojno pilot bombnih letal, je ugotovil, da so leteče trdnjave «B-52» brez zaščite pred severnovietnamskimi protiletalskimi raketami, ter da bo celotno ameriško letalstvo v Indokini uničeno v manj kot treh mesecih, če se bodo sedanji letalski napadi nadaljevali. Senator je tudi omenil mnenje številnih vojaških izvedencev, po katerih v vsem Vietnamu ni takih vojaških objektov, ki bi opravičevali ogromno ceno v možeh in v sredstvih, ki so jo bile primorane plačati ZDA.

Neumestna nota PLI o bombah na Hanoi

RIM, 27. — Tiskovni urad liberalne stranke je objavil noto o položaju v Vietnamu, v kateri pravi, da je ponovno bombardiranje Vietnama vzbudilo veliko ogorčenja «na ukaz», s strani ljudi, ki niso protestirali zaradi drugih bomb. PLI govori o «ogromnem propagandističnem stroju komunistov in podpornikov», ki da ne želi miru, pač pa le predajo Južnega Vietnama in ZDA. Liberalci ugotavljajo tudi, da je v svetu v teku «ideološka in vojaška ofenziva komunističnega neoimperializma» ter da sta SZ in Kitajska edini kolonialni državi na svetu. Nota PLI končno pravi, da «resnični demokrati» obsojajo vsako nasilje, «ne da bi pozabili, da so v Vietnamu taki, ki napadajo, in taki, ki se branijo; je Južni Vietnam, ki bi rad živel v miru, in je Severni Vietnam, ki bi si s pomočjo mogočnih tovarišev rad podjarmil Južni Vietnam.» Glede na dejstvo, da je liberalna stranka sestavni del Andreottijeve vladne koalicije, je povsem razumljivo da italijanska vlada še ni obsodila ameriškega bombardiranja v Vietnamu, čeprav so to že storile številne zahodne države, med njimi tudi nekatere članice NATO.

SINOČI V POGOVORU S ČASNIKARJI PO TELEVIZIJI

Andreotti napravil obračun o nekaterih perečih političnih in socialnih vprašanjih

Izognil se je vsaki pojasnitvi, kaj je pravzaprav storila njegova sredinska vlada - Odločen zagovor policijskega pripora

RIM, 27. — Predsednik vlade Andreotti je nocoj po televiziji v srečanju z nekaterimi časnikarji napravil obračun najbolj perečih vprašanj, ki so se pojavila v teku leta v Italiji. V daljšem pogovoru se je predsednik vlade v celoti izognil obrazložitvi, kaj je pravzaprav doslej storila njegova vlada, v kateri so po tolikih letih ponovno navzoči liberalci in izključeni socialisti, da bi se vsaj resno spopadla z gospodarskimi in socialnimi vprašanji, ki pretresajo italijansko družbo.

Najprej je Andreotti odgovoril na vprašanje o stanovanjski krizi. Priznal je, da je to eno najbolj perečih vprašanj italijanske družbe, ter hkrati dodal, da je bilo po vojni vendar nekaj narejenega na tem področju. Tako je poudaril zlasti dejstvo, da je danes «52 odstotkov italijanskih družin, ki živijo v lastnem stanovanju, 48 odstotkov v najetem stanovanju». Priznal je sicer, da so stanarine previsoke in obljubil, da bo vlada kmalu sporazumno z deželami in političnimi strankami predložila v parlamentu nekatere popravke k sedanjemu zakonu o stanovanjih. Zagotovil je, da je na razpolago na stotine milijard lir, da pa je bilo do sedaj izkoriščenih manj kot devet milijard.

Glede odnosov med vlado in sindikati je predsednik Andreotti izjavil, da ni točno, da sindikati nasprotujejo sedanji vladi, saj ne nastopajo proti njej bolj ostro kot so nastopili proti prejšnjim vladam.

Nato je predsednik vlade obravnaval vprašanje «vlade trde roke» in policijskega pripora. Poudaril je, da po njegovem mnenju «vlada, ki skuša izboljšati državno upravo, ki skuša seči v korenine kriminala, ki skuša vzpostaviti ozračje večjega spoštovanja, dela za pomiritev in krepi demokracijo». Dejal je, da ne ljubi izraza «vlada trde roke» in da vlada mora biti samo vlada. Zanimivo teorijo je Andreotti razvil okrog policijskega pripora ,katerega naj bi uvedli na osnovi zakonskega osnutka, ki ga je vlada predložila v odobritev parlamentu. Zanj je policijski pripor demokratičen, ker o njem govori tudi ustava. To vprašanje je prišlo na dan, je dejal Andreotti, ker prejšnji zakoni niso določali časovne meje pripora, kar je lahko omogočilo samovoljo. Andreotti je dejal, da je policijski pripor potreben, «ker obstaja določeno število, menim malo število, ljudi, ki izkoriščajo svobodo proti zakonom». Po njegovem mnenju «policijski pripor ne sme postati instrument političnega značaja».

Potem ko je Andreotti odgovarjal na vprašanje o razvoju Juga, «ki zanima milijone in milijone ljudi in zahteva ogromna denarna sredstva» je predsednik vlade načel vprašanje varčevanja. Dejal je, da je to povezano predvsem s primerno davčno politiko in zlasti z davčno reformo, ki jo je sprejel parlament in ki bo lahko «razdelila bogastvo in odpravila neenakopravnost». Glede profitov pa je opozoril, da ti morajo obstajati, da pa država mora posredovati s primerno obdavčitvijo.

V zvezi s položajem sedanje sredinske vlade v primerjavi z prejšnjo levosredinsko, je Andreotti poudaril, da si sedaj utira pot «teorija na osnovi katere se neka vlada ocenjuje bolj po svojih programih in uresničitvi programov, kot pa po njeni obliki in sestavi». Za primer je omenil tudi stališče sindikatov med preteklo vročo jesenjo do vlade, v kateri so bili navzoči socialisti. Glede pokojnin pa je predsednik vlade zanikal, da bi vlada kdaj izjavila da nima denarja za pokojnine in poudaril, da je bila prva njena skrb povišati pokojnine. Hkrati pa je izrazil željo, da bo mogoče sestaviti s sindikati program, na osnovi katerega naj bi osebe, ki živijo samo od pokojnine ,dobile višjo pokojnino. O vprašanju visokih državnih funkcionarjev pa je priznal, da nekateri od njih imajo previsoke pokojnine in dobivajo previsoko odpravnino, da pa bo to stanje »popravila nova obdavčitev na osnovi davčne reforme».

Nato je obširno govoril o mladini in zlasti o šoli ter se zavzel za takšno šolsko reformo, ki bo omogočila mlademu človeku, da po končanem študiju dobi zaposlitev. Andreotti je za sedanji resen položaj zaposlitve mladine zvrnil krivdo predvsem na «neresno gospodarsko načrtovanje v preteklosti», ki je ostalo «samo na papirju».

Nato je zagotovil, da lira ne bo razvrednotena in je pozval prebivalstvo ter vse gospodarske operaterje, naj sodelujejo z vlado, da se preprečijo špekulacije, ki lahko vplivajo na povišanje cen. Po njegovem mnenju, uveljavitev IVA ne ustvarja pogojev za povišanje cen.

Ob zaključku so ga vprašali, če obstaja možnost odprtja na levo, se pravi vključitev širokih delavskih množic v vlado. Andreotti je odgovoril: «Če je bilo vprašanje postavljeno z namenom, da se odprejo vrata KPI, da bi nadzorovali stavke z udeležbo komunistov v vladi, je boljše, da ohraninio ustavno demokracijo, parlamentarno demokracijo, takšno, kakršna je in kakršno smo s trudom zgradili v povojnih letih do danes».

Izraelski napad na sirsko ozemlje

TEL AVIV, 27. — Izraelske oblasti so uradno sporočile, da so izraelska letala danes zjutraj ponovno napadla sirsko ozemlje in bombardirala «postojanko palestinskih gverilcev v Siriji in sirske vojaške položaje onstran črte o prekinitvi ognja». Izraelci se izgovarjajo, da so ta napad izvedli zato, ker je bilo včeraj izstreljenih nekaj izstrelkov proti neki izraelski patrulji na golanskem gričevju. Izraelci pravijo, da so se gverilci, ki so streljali na patruljo, umaknili v Sirijo.

Vest o ponovnem izraelskem napadu na sirsko ozemlje so potrdili tudi v Damasku, kjer so izjavili, da so izraelska letala bombardirala dve sirski vasi, ubila tri civiliste in ranila dva vojaka.

RIM, 27. — Uradni list objavlja danes ministrski odlok od 7. decembra letos, ki določa, da s prvim januarjem se ne bo povišala cestnina na italijanskih avtocestah.

ZASEDANJE SLOVENSKE SKUPŠČINE

Srednjeročni družbeni plan razvoja Slovenije do 1975

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 27. — V Ljubljani so danes zasedali vsi zbori slovenske skupščine. Najprej so poslanci na skupni seji poslušali obrazložitev podpredsednika republiške ustavne komisije dr. Jožeta Brileja o predlogih zakonov, s katerimi se podaljšujejo roki za uskladitev zakonov z ustavnimi spremembami. Med vzroki za omenjeno podaljšanje je tudi ta da je usklajevanje zakonov povezano z vprašanji, ki jih bo uredila druga faza ustavnih sprememb, to pa je med drugim tudi podaljšanje mandatov poslancev in z drugimi vprašanji, ki so povezani s spremembo skupščinskega sistema.

Na skupni seji so nato poslanci poslušali še tri poročila. O predlogu srednjeročnega družbenega plana razvoja Slovenije do leta 1975 sta govorila predsednik izvršnega sveta Andrej Marinc ter direktor zavoda SR Slovenije za planiranje Jože Novinšek. Andrej Marinc je med drugim dejal, da plan opredeljuje vse tiste cilje, smernice in naloge, ki morajo biti v tem razdobju sestavni del skupne dogovorjene razvojne politike v republiki in konkretizira politiko, ki so jo sprejeli z resolucijo o dolgoročnem razvoju Slovenije. Dalje plan na ustrezen način uključuje Slovenijo v skupno dogovorjeno, srednjeročno razvojno politiko Jugoslavije na temelju specifičnih slovenskih razmer, razvojne stopnje in potreb razvoja. Andrej Marinc je dalje poudaril, da plan povezuje prvine dolgoročne in srednjeročne politike razvoja s potrebanu in možnostmi v sedanjem razdobju. Določa pa tudi naloge ki jih Slovenija mora in jih je sposobna uresničiti v obravnavanem obdobju, da bi zagotovili ustrezno skladnost celotnega družbeno ekonomskega razvoja.

Podpredsednik izvršnega sveta ing. Tone Tribušon pa je nato pojasnil smernice družbenoekonomske politike in razvoja Slovenije ter očrtal neposredne naloge v zvezi s tem v prihodnjem letu.

DRAGO KOŠMRLJ

Vojvodina obsodila protislovensko gonjo na Koroškem

BEOGRAD, 27. — Pokrajinski zbor skupščine Vojvodine je sprejel danes dva dokumenta — o protislovenski in protijugoslovanski gonji v Avstriji ter o zastoju pogovorov za sklenitev mirovnega sporazuma v Vietnamu in obnovitvi množičnega bombardiranja Demokratične republike Vietnama.

V izjavi ob protislovenski in protijugoslovanski dejavnosti v Avstriji je rečeno, da skupaj z vsemi narodi in narodnostmi Jugoslavije tudi prebivalci socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine podpirajo slovensko in hrvatsko narodnostno manjšino v Avstriji pri uresničevanju njihovih pravic, temelječih na državnem sporazumu z Avstrijo.

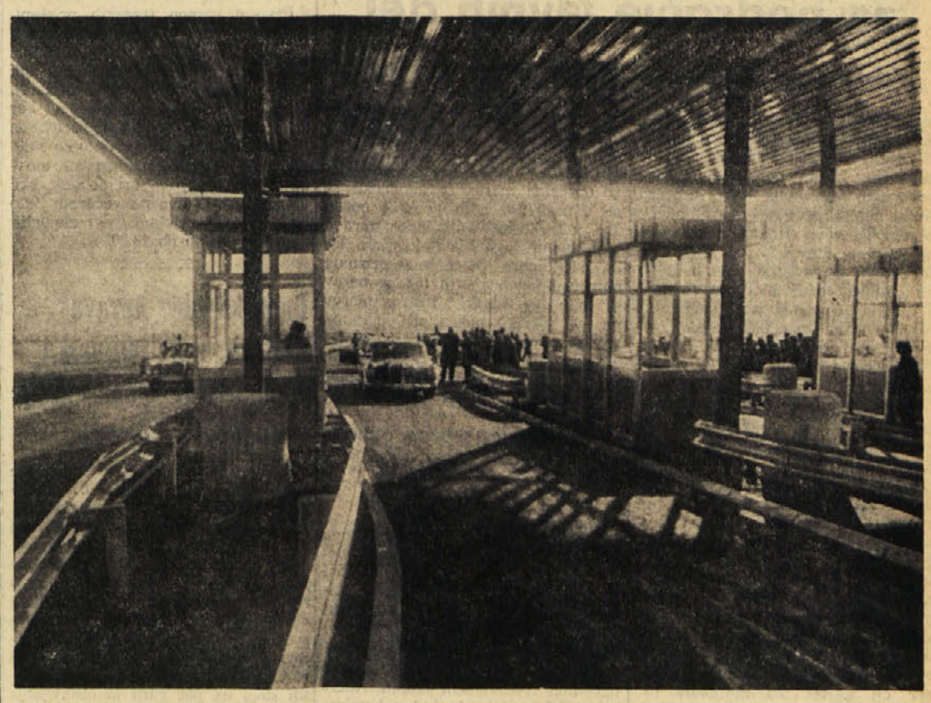

Jutri bodo odprli za promet novo avtocesto od Vrhnike do Postojne, ki je dolga 32 kilometrov. Štiristezna cesta je široka 26 metrov. Na sliki: ena izmed postaj za pobiranje cestnine

DANES

Ameriška letala so preteklo noč izvedla najbolj silovit napad na Hanoi od začetka vietnamske vojne. Bombe so padle tudi na samo mestno središče ter na nekatere najbolj gosto obljudene četrti, ki so bile povsem porušene. Za sedaj je še nemogoče ugotoviti število žrtev. Po vsem svetu pa se vedno bolj krepi odpor proti Nixonovi zločinski politiki.

Nikaragujska vlada je ukazala vsem prebivalcem, da morajo obvezno zapustiti prestolnico Managuo, kjer se nevarnost izbruha epidemij stalno veča. Pod ruševinami je namreč še več tisoč razpadajočih trupel, ki zastrupljajo zrak.

Predsednik vlade Andreotti je v pogovoru s časnikarji po televiziji govoril o nekaterih perečih vprašanjih v Italiji. Med pogovorom se je spretno izognil vsaki izjavi, s katero bi lahko kaj konkretnega povedal, kaj je pravzaprav njegova sredinska vlada naredila do danes za rešitev resnih gospodarskih in socialnih vprašanj, ki pretresajo italijansko družbo. Omejil se je v glavnem le na obljube, kaj njegova vlada namerava narediti in kaj niso naredile prejšnje vlade leve sredine. Med pogovorom je Andreotti odločno zagovarjal zakon o policijskem priporu, ki ga je vlada predložila parlamentu.

NADALJEVANJE POGAJANJ ZA NOVO OBČINSKO UPRAVO

DANES BODO NA VRSTI KONKRETNA VPRAŠANJA

Tržaška občina mora odigrati važno vlogo pri reševanju problemov slovenske narodnostne skupnosti

Po božičnem premoru se bodo danes nadaljevala pogajanja med strankami leve sredine za obnovitev tržaške občinske uprave po zadnjih upravnih volitvah. Kot smo že poročali, so se razgovori začeli v sredo, 13. decembra, in je bilo do sedaj šest sestankov. Zaradi božičnih praznikov so bili razgovori začasno prekinjeni, medtem pa seveda ni prišla na dan nobena novost.

Pogajanja za izdelavo programskega načrta in sestavo novega občinskega odbora potekajo med predstavniki KD, PSDI, PSI PRI in Slovenske skupnosti. Že na prvem sestanku so se dogovorili za politični okvir in ugotovili, da še vedno velja sporazum iz leta 1970 o levi sredini v naši pokrajini, ko so tudi preverili položaj v tržaški občini. Ta ugotovitev in sporazum že ob začetku pogajanj potrjuje splošno voljo omenjenih strank, da se nadaljuje z levosredinsko občinsko upravo, obenem pa omogoča hitrejši potek razgovorov, ki so že itak precej zapleteni, ker se pač morajo politični predstavniki soočiti s hudimi problemi tržaškega gospodarstva, s finančnimi težavami občine, s perečimi vprašanji urbanistike, socialnega varstva, šolstva itd.

Po preučitvi problematike se bodo morali sporazumeti glede programa, s katerim se bo levosredinska koalicija predstavila ne samo občinskemu svetu, ampak vsem občanom, med katerimi so tudi Slovenci, ki pričakujemo, da bodo med pogajanji in nato v mandatni dobi upoštevane naše upravičene zahteve in specifični problemi. Ne bomo teh vprašanj spet podrobno navajali, hočemo pa ponovno poudariti, da bi morala tržaška občina odigrati važno in pomembno vlogo pri reševanju vprašanj, ki se tičejo slovenske narodnostne skupnosti, saj živi prav v tržaški občini največ Slovencev na Tržaškem in v Trstu delujejo tudi največje in najbolj pomembne slovenske ustanove ter organizacije.

Kolikor nam je znano, se na dosedanjih razgovorih niso še dotaknili konkretnih problemov, niti specifičnih vprašanj, ki zanimajo slovensko narodnostno skupnost. Vse kaže, da bodo na današnjem sestanku začeli razpravljati o konkretnih zadevah, ko se bodo začeli razgovori o konkretnih problemih, zlasti kar se tiče naše narodnostne skupnosti, bo v delegaciji PSI tudi dosedanji odbornik Dušan Hreščak.

Stavke kovinarjev in trgovskih tiskarjev

Praznično vzdušje nas ne sme varati, da bi pozabili na pekoča vprašanja družbenega in gospodarskega značaja. Tako je sicer božič res «praznik miru», a ne socialnega miru, vsaj dotlej, dokler ne bodo rešena osnovna vprašanja, ki jih postavljajo delavci v okviru svojega stalnega zavzemanja za človeškega dostojanstva vredne delovne in življenjske pogoje.

Tudi včeraj so bile v Trstu stavke kovinarskih delavcev, ki zahtevajo novo delovno pogodbo. Po eno uro so razčlenjeno stavkali v dveh tovarnah — delavnicah «Orion» in tržaški podružnici elektronske industrije «Siemens». Danes pa bodo stavkali dve uri v tovarni «Siemens», tri ure v delavnicah «Motonavale» in po več ur v nekaterih manjših podjetjih, kot bodo pač odločili sindikalni delegati ali tovarniški sveti.

Danes opoldne se prične tudi 24-urna stavka, ki jo je oklical delavski svet v obratih «Laboranti». Na delo se bodo vrnili jutri opoldne.

Zaradi razbitja pogajanj na vsedržavni ravni so se zaostrili stavkovni nastopi uslužbencev trgovskih tiskarn. Včeraj so se tiskarji zbrali na svoji skupščini in sklenili oklicati stavko za danes, 28. decembra. Zelo verjetno je, da bodo tej stavki sledile še druge.

ZA NOVOLETNE PRAZNIKE

Zaprti uradi gen. konz. SFRJ

Uradi Generalnega konzulata SFRJ v Trstu bodo v soboto, 30. in nedeljo, 31. decembra 1972. leta zaprti kot običajno, ter tudi v ponedeljek, 1. in v torek 2. januarja 1973 zaradi novoletnih praznikov.

Protifašistični odbor predlaga izredno občinsko sejo

Tržaški protifašistični odbor, ki ga sestavljajo slovenske in italijanske demokratične organizacije, sindikati, komunistična in socialistična stranka ter druga združenja, poziva — z resolucijo, ki so jo sprejeli na zadnji seji odbora — vse stranke ustavnega loka, naj zahtevajo od župana sklic p[illegible]bne javne seje občinskega sv[illegible] na kateri naj bi obravnavali primere škvadrističnega nasilja v Trstu. Župan naj istočasno poseže pri pristojnih policijskih in sodnih oblasteh z zahtevo, da te izpolnijo svojo dolžnost, ki jim jo nalaga zakon št. 625 iz leta 1952, po katerem so vse fašistične organizacije izven zakona. To določa tudi republiška ustava.

V resoluciji antifašističnega odbora je, med drugim, rečeno, da se v Trstu množe primeri fašističnega nasilja z napadi na posameznike, demokrate in študente. Kljub zahtevi javnega mnenja, je odnos organov javnega reda, kvesture in sodstva do teh pojavov čedalje bolj mlačen. Zato zahteva antifašistični odbor od oblasti, naj zajamčijo varnost državljanov in naj ostro postopajo s tistimi, ki kršijo ustavo in tistimi, ki jih navdihujejo in plačujejo.

Tržaški protifašistični odbor se zato pridružuje zahtevam demokratov po vsej Italiji, naj se MSI postavi izven zakona, kakor tudi vse ostale organizacije, v katerih se skrivajo pod različnimi krinkami, fašistični zločinci.

TRADICIONALNI IZLET PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Polovica prostorov na «Istri» oddanih že včeraj dopoldne

V Trstu se je za križarjenje prijavilo 141, v Gorici pa 11 oseb

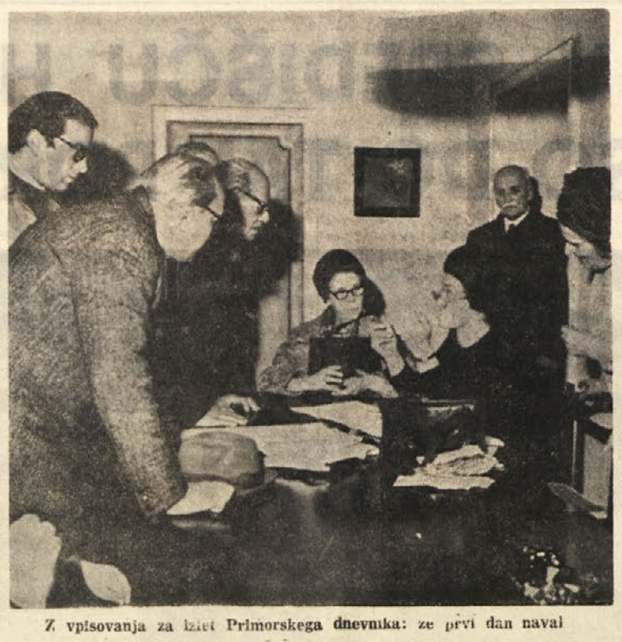

Z vpisovanja za izlet Primorskega dnevnika: že prvi dan naval

Polovica prostorov na luksusni ladji «Istra», s katero bomo čez prvomajske praznike potovali na Malto in v Tunis, je že oddanih. Včeraj, prvi dan vpisovanja za naš vsakoletni tradicionalni izlet, se je na naši upravi v Trstu vpisalo že 141 naročnikov in čitateljev Primorskega dnevnika, v Gorici pa 11, kar pomeni, da je bilo v enem dnevu oddanih nič manj kot 152 prostorov od skupnega števila 314 razpoložljivih postelj.

Še noben razpis izleta Primorskega dnevnika ni naletel na tako velik odziv, kot križarjenje, ki smo ga najavili v naši nedeljski številki. Naše naročnike in čitatelje, ki so včeraj dopoldne v vrsti stali pred sobo, kjer se sprejemajo prijave, smo poprašali, zakaj so se tako hitro odločili za udeležbo na tem izletu. Odgovore bi lahko strnili po naslednjem vrstnem redu: Za križarjenje z «Istro» smo se tako hitro odločili zato, ker je poceni, ker je križarjenje z ladjo najlepše, ker vemo, da je število prostorov na ladji omejeno in seveda tudi zato, ker bomo videli kraje, kamor drugače prav gotovo ne bi šli.

Če bo šlo torej v tem ritmu naprej, tedaj se bo vpisovanje zaključilo še pred 10. januarjem, ki je bil določen kot zadnji dan vpisovanja. Naše naročnike in čitatelje opozarjamo, da telefonskih prijav ne sprejemamo, lahko pa ena oseba prinese prijavo za več drugih oseb. V tem primeru prosimo, da prinese s sabo poleg imena in priimka tudi naslov in morebitno telefonsko številko ter podatek, ali bo prijavljenec potoval s svojim potnim listom ali pa se namerava vpisati na skupni potni list.

V kuhinji je našel že mrtvo mater

Tragično presenečenje je čakalo 51-letnega uradnika Claudia Savija, ko je včeraj zgodaj zjutraj stopil v materino stanovanje v Campi Elisi 53, kjer je 76-letna Rosa Stegù vd. Savi živela že dolgo časa sama. Sin jo je prišel obiskat kot je delal pogostoma, nenavadna pa je bila tišina, ki je vladala v stanovanju. Ko je Claudio stopil v kuhinjo, je zagledal mater, ki je negibna sedela z glavo naslonjeno na mizi. V rokah je še stiskala list, na katerem je napisala sporočilo za sina le nekaj trenutkov preden jo je zadela kap.

Tako je vsaj mnenje zdravnika Rdečega križa dr. Decarla, ki je izstavil potrdilo o smrti, v katerem ugotavlja, da je Savijeva predvčerajšnjim popoldne podlegla srčni kapi.

Tovarna «Grandi motori» bo dobavljala Argentini dele za motorje diesel

Po predvčerajšnjem obisku argentinskega ministra za javna dela v tovarni «Grandi motori» pri Boljuncu, so včeraj podpisali na argentinskem veleposlaništvu v Rimu «memorandum», ki postavlja osnovo za nadaljnje sodelovanje med italijansko in argentinsko republiko na industrijskem področju. Italijanska industrija in predvsem tržaško podjetje «Grandi motori» naj bi prispevale večji delež k načrtu za razvoj argentinske trgovske mornarice.

Po sporazumu bo tovarna pri Boljuncu izdelala vrsto delov za motorje diesel, ki jih bodo namestili na argentinsko trgovsko brodovje.

Izleti

ŠD Breg prireja 6. januarja 1973 tradicionalni izlet v Kranjsko goro. Vpisovanje pri vaških zastopnikih: Edvin Rapotec — Boršt, Peter Štranj — Dolina, Giordano Kralj — Domio, Boris Mihalič — Boljunec 201.

Vpisovanje se bo zaključilo 3. januarja 1973. Cena: 2.200 lir.

Slovensko planinsko društvo - Trst priredi ob priliki smučarskega tečaja izlet v Žabnice, Trbiž - Sv. Anton.

Napovedan izlet bo dne 7. januarja 1973. Vpisovanje pri Norči v Ul. Geppa 9 do 2.1.1973. Za člane lir 1.600, za nečlane 1.700.

Prispevki

V počastitev spomina pok. Antona Mezgeca daruje Ida Ivančič 1000 lir za PD Ivan Cankar.

Namesto cvetja na grob pok. Jožefa Milkoviča daruje Marija Milković — Gropada 38 — 2.000 lir za Dijaško matico in 2.000 lir za Partizanski pevski zbor.

V isti namen darujejo družini Sosič-Berce, Gropada 31, 2.000 lir za Dijaško matico. Milko in Anči s Proseka pa 5.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Marjana Medveščka daruje Malka Kosmina 2 tisoč lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Marjana Medveščka daruje družina Darka Kosmina 1000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Marjana Medveščka daruje Jože Koren 2000 lir za partizanski pevski zbor

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Kulturni dom

SAŠA ŠKUFCA

JANKO IN METKA

otroška spevoigra v treh dejanjih

Razpored predstav glej pod rubriko Gledališča.

Pevski zbor «Fantje izpod Grmade» iz Devina priredi

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

v soboto, 30. t. m. v devinski cerkvi s pričetkom ob 20. uri.

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 28. decembra
NEDOLŽNI OTROCI
Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.28 — Dolžina dneva 8.43 — Luna vzide ob 0.59 in zatone ob 11.45
Jutri, PETEK, 29. decembra
TOMAŽ

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9,5 stopinje, najnižja 5, ob 19. uri 7,5 stopinje, zračni tlak 1028,7, stanoviten, veter 15 km na uro, severovzhodnik, veter s sunki 42 km na uro. Vlaga 52-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 10,3 stopinje

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 24., 25. in 26. decembra se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo pa je 65 oseb.

UMRLI SO: 88-letna Teresa De Angeli vd. Virgili, 79-letna Anna Strait vd. Bevilacqua, 69-letna Giuseppina Andriasevich por. Stricchia, 72-letni Antonio Mezgec, 66-letni Riccardo Denicoloi, 92-letna Ersilia Paduani vd. Tolloj, 79-letni Giuseppe Querin, 71-letni Egidio Pulin, 67-letna Albina Visnjevec por. Marcuzzi, 43-letna Annamaria Okretich, 23-letni Ferdinando Martini, 63-letni Erminio Zoppolato, 87-letna Luigia Cozzi, 82-letna Maria Meladossi, 78-letni Matteo Coslovich, 80-letni Giovanni Leviz, 63-letni Giusto Canciani, 81-letni Giovanni Bregar, 66-letni Tommaso Scialpi, 64-letni Federico Galuf, 58-letni Mario Rosmini, 70-letna Antonia Petruzzi por. Colombin, 73-letni Corrado Scaglia, 85-letni Celestino Gottardis, 67-letni Renato Gaspard, 76-letni Giacomo Peschier, 86-letni Giulio Bilotta, 85-letna Celestina Moret por. Vindigni, 49-letna Anna Povodnik por. Kusterle, 85-letna Alessandra Graichen vd. Schunke, 75-letna Maria Grandi vd. Bressani, 88- letna Lucia Zanon vd. Moratto, 83-letna Emilia Cech vd. Gandolfo, 61-letni Bruno Danec, 73-letni Salvatore Nuciforo, 77-letna Mercede Bjekar vd. Marussi, 88-letna Maria Slovich vd. Pozar, 81-letna Lucilla Capponi por. Giadrossi, 66-letni Lodovico Frisi, 62-letni Antonio Andri, 62-letni Mariano Medveščak, 62-letni Luigi Battorti, 69-letni Enrico Trampus, 71-letni Mario Degrassi, 89-letni Lodovico Bidoli, 53-letni Manlio Zanella, 65-letni Carlo Delisa, 79-letna Matilde Zornik vd. Kanizsa, 73-letni Antonio Doz, 67-letni Carlo Sinigoj, 64-letni Francesco Pecchiari, 71-letna Maria Furlani por. Marussi, 58-letni Giuseppe Manzoni, 74-letna Lucia Pecchiarich vd. Scheriani, 62-letna Laura Niederkorn por. Plesnikar, 92-letna Rosa Di Pierro vd. Di Pinto, 75-letni Paolo Spagnoli, 73-letni Renzo Gonnelli, 78-letna Luigia Valenti vd. Tamburin, 74-letni Giovanni Zvittan, 71-letna Maria Lapaine por. Sella, 97-letni Giuseppe Marini, 50-letni Giordano Giuli, 78- letna Rosa Cusma, 74-letna Rosa Lugnani vd. Perini.

KRZNA
SUPER ELEGANTNI MODELI
VISJA KAKOVOST
VELIK PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
TRST TEL. 796-301
Viale XX Settembre št. 16/III

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Busolini, Ul. P. Revoltella 41; Pizzul Cignola, Korzo Italija 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
All'Esculapio, Ul. Roma 15; INAM, Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Alla Maddalena, Istrska ulica 35; Chiari - Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.
Ob nedeljah in praznikih so od 8.30 do 19.30 dežurne vse lekarne dnevne in nočne izmene

Gledališča

KULTURNI DOM
Danes, 28. t. m. ob 15.30 Saša Škufca «Janko in Metka».
Prodaja vstopnic od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma, tel. št. 734265.

VERDI
V gledališču Verdi so se pod vodstvom Fernanda Previtalija že začele vaje za prihodnjo premiero Verdijeve opere «Moč usode», ki bo 9. januarja prihodnjega leta.
Tokrat bo nastopil tudi naš rojak Karlo Košuta, za katerega se potegujejo številne operne hiše. V glavnih vlogah bodo nastopili še Rita Orlandi Malaspina, Franca Mattiuci, Giampiero Mastromei in Raffaele Ario.

Kino

Nazionale 14.00 «Biancaneve e i sette nani», Walt Disney.
Fenice 15.00 «...più forte ragazzi!». Barvni film. Terence Hill in Bud Spencer. Cyril Cusack.
Eden 15.30 «La più bella serata della mia vita». Barvni film. Alberto Sordi, Michael Simon, Claude Dauphin.
Grattacielo 16.00 «Che?». Film režiserja R. Polanskega. Igrata: M. Mastrojanni, Sydne Rome. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 15.30 «Che c'entriamo noi con la rivoluzione?». Barvni film. Vittorio Gassman in Paolo Villaggio.
Ritz 16.00 «Professione: assassino». Barvni film. Charles Bronson nastopa kot Art Bishop.
Aurora 16.30 «Frenzy». A. Hitchcock. Barvni film.
Impero Počitek.
Capitol 16.00 «L'uccello migratore». Barvni film. L. Buzzanca.
Cristallo 16.00 «Lo scopone scientifico». Barvni film. Alberto Sordi in Silvana Mangano.
Filodrammatico 16.30 «Giochi erotici svedesi». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «I 4 figli di Katie Elder». Barvni film. John Wayne in Dean Martin.
Vittorio Veneto 16.30 «Il faro in capo al mondo». Barvni film. Kirk Douglas in Yul Brynner.
Abbazia 16.00 «Tutto per tutto». Barvni film. Mark Damon in John Ireland.
Ideale 16.00—21.45 «West Side Story». Barvni film. Natalie Wood.
Astra 16.30 «L'arciere di Sherwood». Barvni film. Njall Gimmis, Rikard Pasco.
Kino Očine 18.00 «Il tredicesimo è sempre Giuda». Kavbojka.

Razstave

V Kulturnem domu je razstava otroških risb ob predstavi «Trnjulčice». Razstavljene so tudi **risbe, ki** so jih otroci poslali za objavo v gledališkem listu «Janko in Metka». Razstava bo odprta do **31. januarja** 1973. leta.

V galeriji «La Lanterna» razstava jugoslovanske slikarke **Jagode Buić,** po rodu iz Splita, sicer pa iz Zagreba. Istočasno bo tudi **razstava del** Marije Pospišilove.

V Tržaški knjigarni razstavlja dalmatinski slikar Ciril Mihanović.

SOŽALJA

Ob smrti Marjana Medveščka izraža Slovensko gospodarsko združenje hudo prizadeti ženi in svojcem svoje globoko sožalje.

Ob smrti svojega člana 90 odst. invalida NOV Marjana Medveščka izraža Zveza vojnih invalidov NOV Tržaškega ozemlja globoko sožalje njegovi ženi Cvetki in ostalemu sorodstvu.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu izraža svojcem ob težki izgubi Marjana Medveščka, ki je vestno opravljal funkcijo blagajnika društva, najiskrenejše sožalje.

Pogreb

Marjana Medveščka

bo jutri, v petek, 29. t. m. ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Ul. Pietà naravnost na pokopališče v Gorici.

Trst, 28. decembra 1972

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustila naša draga žena, mama in nona

Marija Rojc
por. Santin

Pogreb bo danes ob 14. uri iz hiše žalosti v Ricmanjih 25.

Žalujoči mož Ivan, hčerke Egidija, Ilde in Ada z družinami

Ricmanje, 28. decembra 1972

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so sočustvovali z nami ob izgubi naše drage

MERI

Posebna zahvala vsem sorodnikom, darovalcem cvetja ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Družina BRIŠČIK

Prosek, 28. decembra 1972

Za vedno nas je zapustila naša draga mama, nona in sestra

MILKA KOMAR vd. ŠVARA

Pogreb bo danes ob 15. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na ricmanjsko pokopališče.

Žalujoči sin Severin, sestra Lucija, snaha, vnukinja in drugo sorodstvo

Ricmanje, 28. decembra 1972

OB 20. URI V SINDIKALNI DVORANI CGIL

Drevi javno zborovanje za Vietnam Solidarnostna stavka v pristanišču

Predvajali bodo film Uga Gregorettija «Premagali bomo nebo» - Govorili bodo prof. Hackova, Ravel Kodrič in miljski podžupan Bordon - V luki bodo stavkali danes po 2 uri za vsako izmeno

Kot smo že napovedali, bo danes prva manifestacija, ki jo organizira odbor za aktivno solidarnost z bojem vietnamskega ljudstva proti tujemu agresorju. Manifestacija bo ob 20. uri v veliki dvorani sindikalne zbornice v Ulici Pondares 8, kjer bodo zbranim predvajali dokumentarni film znanega italijanskega režiserja Uga Gregorettija «Premagali bomo nebo». Film prikazuje neenaki spopad, ko se mora vietnamsko ljudstvo boriti za svojo svobodo in neodvisnost, za pravico do soodločbe in združitev svoje domovine sredi krvave morije, ki jo povzročajo vsakodnevni naleti stotin ameriških bombnikov. Film je v svoji preprostosti dokumentarca pretresljivo pričevanje in istočasno himna moči ljudstva, ki je — v trenutku, ko se bori za lastno svobodo — nepremagljivo. To najbolje vedo stara in nova pokolenja našega ljudstva, ki so podoživljala ali kakorkoli spoznala pomen osvobodilnega boja slovenskega in italijanskega ljudstva proti fašizmu in nacistični okupaciji.

Poleg Gregorettijevega filma bo tržaški amater Sergio Delmasso vrtel svoj film, ki ga je leta 1968 posnel v Moskvi, med srečanjem s predstavniki Severnega Vietnama in južnovietnamske osvobodilne fronte

Iz razgovora z vietnamskimi predstavniki je nastal važen dokumentarni film, ki je danes še posebno aktualen.

Prav zaradi tega vzporednega smisla mobilizacije vseh demokratov in Slovencev v našem mestu, da bi italijansko vlado prisilili, da dvigne svoj glas graje ameriškemu zavezniku, organizirata to prvo manifestacijo solidarnosti tako odbor za Vietnam, kakor tudi tržaški protifašistični odbor.

V sindikalni dvorani bodo namreč govorili predsednica tržaškega protifašističnega odbora, ravnateljica zvezdarne prof. Margherita Hackova, slovenski študent Ravel Kodrič in miliški podžupan Willer Bordon.

Nadaljuje se medtem pobiranje podpisov pod peticijo italijanski vladi, v kateri je jasno izražena zahteva, naj graja obnovitev ameriškega bombardiranja nad Severnim Vietnamom, naj zahteva takojšen podpis že sklenjenih sporazumov, ki jih je predsednik ZDA Nixon tako nesramno in cinično poteptal in, končno, naj italijanska vlada sledi zgledu tolikšnih zahodnih držav in prizna Demokratično republiko Vietnama ter s tem da svoj doprinos splošnemu mednarodnemu pritisku, katerega osnovni cilj je mir v azijski celini, kjer topovi grmijo že trideset let.

Svojo aktivno solidarnost z bojem vietnamskih partizanov izražajo tudi tržaški pristaniščniki. Na svojem zborovanju so najostreje obsodili tako zločinsko obnovitev bombardiranja Hanoia in Haifonga, kakor, tudi pasivno zadržanje Andreottijeve vlade.

Prvotni namen tržaških pristaniščnikov je bil, da bi se pridružili pobudi genovskih in drugih ligurskih pristanišč, kjer že nekaj dni velja splošnj bojkot ameriških ladij. To pa v Trstu ni bilo mogoče, ker za prihodnje dni sploh ni predviden prihod ameriških ladij. Zato so sklenili, da v znak solidarnosti stavkajo štiri ure: dve uri dopoldanska izmena, ostali dve pa večerna. Zato bodo tržaški pristaniščniki zapustili delo opoldne in ob 18.30.

Žalovanje ob smrti ravnatelja dr. Armenija

Vest o prerani smrti ravnatelja deželnega odborništva za industrijo in trgovino dr. A. Armenija je močno prizadela deželne kroge. Rajni je preteklo nedeljo nenadoma preminil v Terracini, kjer je nameraval preživeti krajši dopust. Dr. Armeni se je rodil 1922. leta v Calasetti (Cagliari), kjer je leta 1946 promoviral na pravni fakulteti. Leta 1949 se je zaposlil pri ministrstvu za delo in socialno skrbstvo, po ustanovitvi dežele Furlanije-Julijske krajine pa je bil dodeljen deželnemu odborništvu za industrijo in trgovino. Aprila 1970 je postal ravnateljodborništva

DELO DEŽELNEGA ODBORA

Nova finančna sredstva za področje javnih del

Deželna pomoč v kapitalu in za delno kritje obresti na posojila

Na zadnji seji je deželni odbor sprejel dva zakonska načrta, ki določata nove finančne posege na področju javnih del. Na predlog odbornika za javna dela Masutta je bil namreč sprejet zakonski načrt, ki določa nova finančna sredstva po zakonu štev. 23 iz leta 1966 (olajšave za izvedbo javnih del), na predlog odbornika za finance Tripanija pa zakonski načrt ki določa nova finančna sredstva za posege po zakonu štev. 17 iz leta 1967 (prispevki na posojila za izvajanje javnih del).

Po zakonu štev. 23 iz leta 1966, priznava deželna pokrajinam, občinam in drugim ustanovam posebno finančno pomoč do največ 6% izposojenih kapitalov za gradnjo pokrajinskih in občinskih cest, pokopališč vodovodov in drugih javnih del. Ugodnost velja za dobo 20 let. Poleg tega priznava deželna krajevnim ustanovam še posebno pomoč, predvideno za izjemne primere, in sicer enkratni prispevek do 50% (do 70% če gre za občine z manj kakor 5.000 prebivalci) predvidenih stroškov in sicer do največ 50 milijonov lir. Doslej se je zakon izvajal v dveh časovnih etapah, in sicer najprej v petletju 1966-70, nato pa v dveletju 1971-72. Skupna vrednost opravljenih del je dosegla skoraj 50 milijard lir, od tega 17,5 milijarde za nove vodovode in greznice. Zakonski načrt, ki ga je pravkar sprejel deželni odbor, daje v iste namene na razpolago nadaljnjih 400 milijonov lir na leto do vključno leta 1992, ter 1,5 milijarde v letu 1973 za enkratne prispevke.

Drugi zakonski načrt je bil sprejet zaradi težave, na katere zadevajo krajevne ustanove, ko morajo najemati posojila za izvedbo raznih javnih del. Denarni zavodi, pri katerih se po navadi jemljejo omenjena posojila, zahtevajo razmeroma visoke obresti, deželni prispevek pa je doslej olajšal najemanje kreditov s tem, da je kril razliko med dejansko in uradno obrestno mero. Te ugodnosti so se v preteklih letih večkrat poslužile pokrajinske in občinske uprave v Furlaniji - Julijski krajini. Do 20. septembra je dežela priznala pomoč v 460 primerih (32 primerov je bilo v tržaški, 108 primerov pa v goriški pokrajini). Skupna vrednost najetih posojil je doslej dosegla 33 milijard 111 milijonov lir, od tega pa je samo na hranilnice odpadlo nad 21 milijard lir.

S SEJE POKRAJINSKEGA ODBORA

Odobren načrt za kraški muzej

Pokrajinski odbor je na svoji včerajšnji seji med drugim odobril izvršilni načrt za preureditev stare kraške hiše v Repnu v kraški muzej. Predlog ki ga je sestavil odbornik Lucijan Volk, je pokrajinski odbor odobril v soglasju z načelniki svetovalskih skupin. Načrt mora zdaj odobriti vladni komisariat, ki je dal za to potrebna denarna sredstva. Potem ko bo pokrajinski svet potrdil sklep odbora, bo pokrajinska uprava oddala delo na dražbi.

Če bo stvar stekla brez zapletljajev, lahko računamo, da se bo preureditev začela spomladi in da bo delo dokončano v jeseni prihodnjega leta.

Dva meseca se bo moral zdraviti 87-letni upokojenec iz Ul. Cantù 37 Giuseppe Glavina zaradi nerodnega padca na hodniku stanovanja, pri katerem se je močno potolkel desno nogo in si verjetno tudi poškodoval stegnenico.

Dolinska obč. uprava zahteva, naj italijanska vlada obsodi bombardiranje vietnamskega ozemlja

Početje Američanov v Vietnamu je obsodil, na svoji izredni seji, tudi dolinski občinski odbor. V prepričanju, da izraža mnenje vseh občanov, ki so toliko prispevali k našemu narodnoosvobodilnemu boju, najostreje obsoja sklep predsednika ZDA, da obnovi zločinsko bombardiranje vietnamskega ozemlja prav v trenutku, ko je ves svet pričakoval pozitivno rešitev mirovnih pogajanj, kar bi vietnamskemu narodu omogočilo, da po tridesetih letih stopi na pot miru in obnavljanja svoje države iz ruševin.

Početje Američanov v Vietnamu spominja na gnusne zločine nacističnih okupatorjev, saj so uperjene predvsem proti nedolžnemu prebivalstvu. Zato se dolinska občinska uprava

Prijatelju Carlu Papucciju je žena Marvida povila krepkega prvorojenca

ANDREJA

Srečnim staršem čestitajo tovariši in drugi prijatelji, malemu Andreju pa voščijo krepke rasti in zdravja.

Čestitkam se pridružuje «Primorski dnevnik».

NA VPOGLED V OBČINSKI PALAČI

Seznam davčnih zavezancev za dopolnilni davek 1973

Na oglasni deski v tržaški občinski palači so izobesili seznam davkoplačevalcev za leto 1973. Objavljamo seznam davčnih zavezancev za dopolnilni davek, katerih obdavčljiva osnova presega pet milijonov lir

Abbiati Giuseppe, uradnik, (obdavčljiva osnova 5.200.000 lir) davek 246.786 lir; Addobbati dr. Vincenzo, zdravnik, (5.400.000) 275.688; Adelmann della Nave dr. Mario, sodnik, (5.600.000) 411.858; Adovasio dr. Domenicantonio, zdravnik, (6.900.000) 753.918; Agolini Giuliano, zdravnik, (6.000.000) 271.681; Aiello dr. Salvatore, ladijski komisar, (6.000.000) 529.062; Alberti Bruno , uradnik, (5.600.000) 307.008; Albertj Steno, trgovec, (5.400.000) 299.100; Alù Vittorio, zdravnik, (7.800.000) 313.026; Antonini Mario, zdravnik, (7.100.000) 718.044; Ara Fabio, uradnik, (10 mil.) 984.750; Artelli dr. Filippo, izvedenec, (8.800.000) 785.364; Avezzu Alessandro, inženir, (5.400.000) 118.620.

Babich Sergio, zdravnik, (5 mil. 500.000) 465.462; Badalotti Giorgio, zdravnik, (6.100.000) 461.406; Bais dr. Dario, zdravnik, (7.400.000) 606.378; Balestra Fulvio, zdravnik, (7.700.000) 647.952; Balletto Mario, zdravnik, (8.800.000) 974.940; Bani Carlo, uradnik, (6.400.000) 467.538; Baxa dr. Mario, uradnik, (6.700.000) 593.184; Belsasso Elio, zdravnik, (10.000.000) 1.003.404; Belsasso Massimiliano, zdravnik, (5.700.000) 339 tisoč 984; Benardelli Marino, trgovec, (5.100.000) 453.798; Benci dr. Mario, zdravnik, (5.100.000) 236.328; Bennari Bernardo, zdravnik, (6 mil. 700.000) 410.040; Bonetti Pietro, uradnik, (5.300.000) 318.264; Bonini Adelmo, zdravnik, (5.600.000) 447 tisoč 366; Bonivento dr. Marcello, zdravnik, (7.100.000) 647.460; Bonzano Enrico, (12.000.000) 1.323.960; Boscarato Giancarlo, (5.400.000) 425 tisoč 142; Boschioni dr. Benno, sodnik, 5.900.000) 478.098; Botteri Guido, časnikar, (8.600.000) 846.480; Bradaschia dr. Pierluigi, zdravnik, (5.200.000) 183.768; Braum Atto, inženir, (5.700.000) 486.588; Breitner Egone, uradnik, (7.700.000) 1.037.736; Brussi Aurelio, ind. direktor, (8 mil. 700.000) 545.946; Bulfon Bruno, uradnik, (5.800.000) 631.524; Busutti Giuseppe, zdravnik, (5.700.000) 477.354; Buttiglioni Fulvio zdravnik, (8 mil. 600.000) 796.266; Buttignoni Alfonso, poslovni posrednik, (8.100.000) 1 mil. 124.310.

Cagli Giuseppe, trgovec, (10 mil.) 1.551.942; Camerini Fulvio, zdravnik, (14.200.000) 1.814.112; Canciani Vittorio, uradnik, (6.450.000) 543.018; Carbonaio Bruno, trgovec, (7.200.000) 540.084; Carninci dr. Domenico, zdravnik, (6.400.000) 380.652; Carninci dr. Enrico, zdravnik, (8 mil.) 738.036; Cassetti Bruno, uradnik, (9.300.000) 818.196; Castellana Antonio, zdravnik, (13.400.000) 1 mil. 681.464; Cattinelli Livio, zdravnik, (5.300.000) 312.072; Cavalli dr. Romualdo, uradnik, (9.100.000) 767.370; Cecovini dr. Giuliano, zdravnik, (5.800.000) 458.430; Chiriaco dr. Umberto, ravnatelj podjetja, (9.500.000) 863.616; Cociani dr. Romeo, zdravnik, (5.800.000) 321.954; Collino Dario, uradnik, (6.400.000) 530.610; Colonna Claudio, geometer, (9.700.000) 1.482.672; Colussi Virginia, lekarnarka, (7.300.000) 886.248; Comelli Giulio, (10.000.000) 1.551.942; Conti Dino, trgovec, (10.000.000) 1.551.942; Coppolino dr. Salvatore, zdravnik, (5.500.000) 329.748; Cortivo Bruno, zdravnik, (9.500.000) 1.101.438; Costa ing. Roberto, inženir, (7.600.000) 694.326; Crismani Marcello, gradbenik, (6.700.000) 824.520; Cuccagna Giuliano, gradbenik, (6.000.000) 675 tisoč 156; Cuttin Dante, zdravnik, (7.900.000) 702.354; Cuzzi Paolo, odvetnik, (7.700.000) 677.802

Daboni Luciano, prof., (5.800.000) 412.236; Damiani Lucio, zdravnik, (5.400.000) 353.466; Danek Giorgio, zdravnik, (7.200.000) 709.212; D'Angelo Giuseppe, gradbenik, (5.900.000) 653.928; De Giacomi dr. Antinio, zdravnik, (5.100.000) 300.678; Degrandi dr. Olivierio, prokurator, (6.100.000) 370.638; Degrassi Remo, zasebnik, (7.100.000) 547.248; Del Fabbro dr. Luciano, zdravnik, (10 mil. 600.000) 1.304.298; Della Santa Antonio, zdravnik, (10.600.000) 911 tisoč 760; Delneri Ennio, (5.600.000) 430.560; Di Brai Luciano, uradnik, (6.700.000) 514.068; Di Giacomo Antonio, uradnik, (7.600.000) 545.376; Dobrina Danilo, zdravnik, (15 mil. 800.000) 2.452.944; Domini dr. Francesco, zdravnik, (5.800.000) 431.424; Dose dr. Edmondo, zdravnik, (5 mil. 200.000) 121.122; Dose Edmondo jr., zdravnik, (7.300.000) 751.350.

Eccardi Plinio, uradnik, (7.100.000) 887.094; Erbotti Elga (5.500.000) 563.802; Ercolessi Lucio, zdravnik, (7.300.000) 646.968; Ermagora Natale, gradbenik, (6.100.000) 696.726.

Fabian Luciano, uradnik, (5 mil.) 390.264; Fabiani Albano, (5 mil. 600.000) 586.434; Faraguna Mariano, časnikar, (7.600.000) 702.282; de Favento dr. Piero, zdravnik, (9 mil. 900.000) 1.101.678; Favotti dr. Luigi, uradnik, (5.100.000) 76.722; Finzi dr. Giorgio, uradnik, (6.000.000) 556.752; Fior Renato, zdravnik, (6.300.000) 508.722; Flora dr. Giulio, notar (5 mil. 500.000) 468.690; Ferrari dr. Guglielmo, zdravnik, (23.200.000) 3.244.344; Fogazzaro Pietro, (10 mil.) 1.473.540; Fonda Savio cav. Antonio, uradnik, (6.040.000) 430.164; Fortunato dr. Antonio, zdravnik, (5 mil. 600.000) 289.674; Fortunato Francesco, zdravnik, (7.200.000) 583 tisoč 332; Franca Franco, zdravnica, (6.200.000) 554.562; Franzil dr. Mario, uradnik, (7.000.000) 668.490); Frausin Giulio, zavarovalni agent, (10.000.000) 742.740; Furlani Ennio, zdravnik, (5.400.000) 281.850; Furlani Tullio, z

PO MILANSKEM «IL SOLE - 24 ORE»

Ustanovljen mednarodni konzorcij za plinovod iz Tržiča v Z. Nemčijo

ENI je pripravljena speljati tudi manjši plinovod do Kufsteina v Avstriji - Pobudo bi radi prevzeli Francozi

Zamisel o speljavi plinovoda iz Tržiča v Zahodno Nemčijo, o kateri smo pred kratkim že pisali v našem dnevniku, je še vedno v središču pozornosti gospodarskega tiska v Italiji in Nemčiji. Milanski gospodarski dnevnik «Il Sole — 24 Ore» je v nedeljo objavil daljši članek o tem vprašanju ter navedel nekaj konkretnejših podatkov o pobudi.

V Tržiču naj bi postavili izhodišče za plinovod, po katerem naj bi napajali z zemeljskim plinom (metanom) nekatera industrijska središča v Zahodni in zlasti v južni Nemčiji. Metan bi dovažali v Tržič iz Alžirije, in sicer v tekočem stanju — za kar so potrebne posebne ladje — v Tržiču bi ga v okviru posebne razplinjevalne postaje ponovno vračali v njegovo naravno agregatno stanje in ga nato po novem vodu potisnili čez italijansko in avstrijsko mejo v Zahodno Nemčijo. S tem bi Italija dobila drugo izhodišče z razplinjevalno postajo, saj bi se naprava pri Tržiču pridružila že obstoječemu izhodišču pri Panigalli nedaleč od La Spezie.

Pred dnevi je iz Tržiča odpotovala v La Spezio skupina strokovnjakov, ki so si ogledali temkajšnje naprave ter zvedeli za tehnične podrobnosti glede delovanja razplinjevalne postaje. V skupini so bili ravnatelj za načrtovanje, proučevanja za statistike pri deželni upravi Furlanije - Julijske krajine dr. R. Cian, prof. A. Colombo s tržaške univerze, predstavnik «Aziende municipalizzate» iz Gorice ing. P. Rigonat in nekateri zastopniki Zavoda za industrijsko cono v Tržiču.

«Il Sole- 24 Ore» pravi, da je bil v zvezi z novo pobudo že ustanovljen poseben mednarodni konzorcij, h kateremu so pristopili belgijska, francoska in tri nemške družbe. Sobesednik konzorcija v Italiji je ustanova za izkoriščanje petrolejskih vrelcev in plinskih nahajališč ENI, ki je tudi dala pobudo za speljavo plinovoda iz Tržiča, in to v konkurenci s Francozi, ki ponujajo Zahodni Nemčiji izhodišče za plinovod v pristanišču Fos pri Marseillu. Hkrati s tem se ENI ogreva za speljavo manjšega plinovoda iz Tržiča v Kufstein na avstrijskem ozemlju ob meji z Zahodno Nemčijo.

Bavarski minister za gospodarstvo A. Jaumann zagovarja varianto ENI ter naglaša, da bi alžirski plin v tem primeru prihajal najprej v Muenchen, kjer bi poskrbeli za njegovo nadaljnje razpečevanje oziroma za dobavljanje raznim zainteresiranim industrijskim središčem.

O izbiri med tržiško in marsejsko varianto bodo razpravljali tudi na skorajšnjem sestanku ministrov za gospodarstvo iz južnonemških dežel, ki se bodo srečali prve dni prihodnjega meseca. Pogajanja z ENI pa se med tem časom nadaljujejo. Italijanski partner naglaša, da bi bil plinovod iz Tržiča v Zahodno Nemčijo znatno cenejši kakor plinovod iz Marseilla. Italijanska varianta bi bila tudi tehnično laže izvedljiva, saj bi bil plinovod iz Tržiča tudi znatno krajši od «francoskega». Vmes pa so tudi druga vprašanja, predvsem v zvezi z gradnjo plinovoda Holandija Italija in drugega plinovoda Češkoslovaška - Italija. Slednji bo stopil na tla naše dežele pri Trbižu in bo prestopil na tla beneške dežele pri S. Polu ob reki Piavi. Oba plinovoda, «holandski» in «češki», naj bi bila dograjena že pred koncem prihodnjega leta.

Svojevrstno silvestrovanje za vaščane Boršta in Zabrežca

V Borštu se bodo letos poslovili od starega in stopili v novo leto na povsem svojsten način. Poleg zabave, ki je za takšne priložnosti nekako obvezna, bo tudi zanimiv kulturni program. Silvestrovanje bo v gostilni Pepija Sosiča. Za to sta že dala svoje privoljenje tako lastnik gostilne Brce, kot Sosič sam. Prireditelji čakajo sedaj samo na to, da bodo s svojo prisotnostjo izkazali svoje privoljenje tudi vsi vaščani iz Boršta in Zabrežca, ki se še niso odločili za praznovanje zadnjega dne leta kje drugje. Obenem vabijo prireditelji silvestrovanja, tudi vse vaške pevce in pevke ter pevovodjo Draga Petarosa, da bi z lepo pesmijo razživeli in popestrili večer. Naj omenimo, da se bo večer začel s tradicionalno Silvestrovo večerjo, s pristno domačo pijačo in jedačo seveda. Za boljšo prebavo bosta nato poskrbela odlična harmonikarja Emil in Herald Petaros, ki sta pred kratkim nastopila celo v Beogradu, ob priliki praznovanja osemdesetega rojstnega dne maršala Tita. Če se bodo mladima glasbenikoma pridružili še pevci, bo večer še prijetnejši. Kot ob vseh pomembnejših priložnostih, bo na sporedu voščilni nagovor, v katerem bo strnjen obračun vaškega uspešnega in manj uspešnega delovanja na kulturno - prosvetnem in gospodarskem področju v preteklem letu. Za vaščane Boršta iz Zabrežca bo letošnje silvestrovanje odlična priložnost, da se kar najspodobneje in najprijetneje poslovijo od ne vselej naklonjenega leta 1972 in z vedrejšimi upi stopijo na pot novega leta 1973.

PO SKLEPU UPRAVNEGA SVETA ANAS

Avto cesta Videm-Trbiž podaljšana do avstrijske meje

Do leta 1975 odsek Videm-Amaro, do leta 1977 pa odsek do meje

Pretekli petek je zasedal upravni svet državne družbe za ceste ANAS. Na seji so med drugim odobrili načrt o speljavi nove avto ceste Videm-Trbiž do italijansko-avstrijske meje pri Kokovem. Za gradnjo nove prometne žile bo ANAS sklenila poseben sporazum z družbo «Società Autostrade», za kar se že dalj časa zavzema uprava dežele Furlanije - Julijske krajine.

Med ANAS in družbo Autostrade že obstala podoben sporazum, vendar se dogovor nanaša le na gradnjo avto ceste od Vidma do Trbiža in torej ne tudi na gradnjo odseka Trbiž - državna meja. Hkrati s tem se v zvezi z novim sklepom družbe ANAS postavlja vprašanje sporazuma med Italijo in Avstrijo o spojitvi obeh avtocestnih omrežij.

Načrt za gradnjo novih avto cest v okviru ANAS (IRI) predvideva za razdobje 1973-75 skupno naložbo nekaj nad 500 milijard lir. V tem okviru, to je do leta 1975, bo po predvidevanjih uresničen prvi del avto ceste Videm-Trbiž, in sicer odsek Videm-Amaro, za katerega je že pripravljen izvršni načrt, ki ga je upravni svet ANAS pred kratkim pregledal in odobril. Celotna avto cesta Videm-Trbiž-Kokovo naj bi bila dograjena leta 1977.

Vprasanje spojitve italijanske in avstrijske avto ceste na meji je bilo tudi pred kratkim na dnevnem redu v naši deželi. Kakor se naši bralci gotovo spominjajo, sta se italijanska in avstrijska komisija sporazumeli da bo mejni prehod za turistični promet enoten, in sicer ob reki Žlica na italijanskem ozemlju medtem ko se bo blagovni promet odvijal po posebni cesti, tako da ne bodo carinske operacije v ničemer zadrževale turističnega oziroma osebnega prometa po novi avto cesti.

Bogat plen vloma

Na dan sv. Štefana so v popoldanskih urah neznani tatovi vdrli v stanovanje 49-letnega peka Maria Vecchieta v Ul. S. Pasquale 76/1 in mu ukradli nad 300 tisoč lir vrednosti. Tatovi so razbili šipo kopalnice in tako vdrli v notranjost začasno praznega stanovanja. Vrata med kopalnico in hodnikom so bila sicer zaprta, tatovi pa so jih enostavno razbili. Isto so storili tudi z zaprtimi vrati spalnice in ravno v tej sobi so našli jeklen zabojček, v katerem sta bili dve hranilni knjižici, nekaj zapestnic, nekaj prstanov, dve zlati uri in več zlatih in srebrnih kovancev. Agenti znanstvenega oddelka so odkrili na hodniku ključ, ki ga Vecchiet ni prepoznal za svojega. To pa je edina sled za tatovi.

Manj uspešna je bila tatvina v skladišču starinarja Giuseppeja Paolettija v Ul. delle Ombrelle 4. Včeraj popoldne ga je neki prijatelj obvestil, da so vrata skladišča na široko odprta. Pri pregledu je Paoletti ugotovil, da manjka vrečiča, v kateri je hranil približno 15 tisoč lir drobiža.

Posledice obilnega božičnega kosila

Za priletno upokojenko Luigio Prantner vd. Crevatin se ni božično kosilo končalo preveč lepo. Srečala se je s prijateljico, 76-letno stanovalko istega poslopja v Ul. Settefontane 21 in ta ji je prinesla velik «panettone», ki sta ga ženski z navdušenjem pojedli. Včeraj pa se je Prantnerjeva počutila slabo in se je zatekla v bolnišnico, kjer so ji ugotovili hudo vnetje črevesja, zaradi česar se bo morala zdraviti teden dni.

Nasprotni verziji šoferja in povozenega pešca

Zaradi neprevidnega prečkanja ceste pešca ali pa zaradi prevelike hitrosti vozila je 30-letni Armando Reggente iz Ul. Roncheto 52 povozil s svojim avtom fiat 124 61-letnega trgovca Fabia Caua iz Ul. A. Emo 51. Slednjega so morali prepeljati v bolnišnico zaradi močnega udarca po stegnu in verjetnega preloma stegnenice. Šofer in pešec se nikakor nista strinjala in vsak je dal svojo verzijo. Šofer zatrjuje, da mu je Cau nenadoma prečkal cestišče v ožini Ul. D'Alviano, pešec pa trdi, da je avto pridrvel s tako hitrostjo, da se mu ni utegnil umakniti.

KJE BOMO SILVESTROVALI?

HOTEL - RESTAVRACIJA KRIŽMAN - VELIKI REPEN

vabi na veselo silvestrovanje. Igral bo priznani orkester. Gostom bomo servirali tradicionalni silvestrski menu. Potrebne so rezervacije.

HOTEL PARK NOVA GORICA

prireja veliko silvestrovanje z bogatim menujem in zabavo. Igrajo glasbeni ansambli iz Budimpešte, Prage in domači ansambel RIO. Cene: v restavraciji 8.500 lir. V nočnem baru 8.500 lir (od tega konzumacija 3.500 lir). Rezervacije so v prodaji v recepciji hotela. Tel. št. 21442.

GOSTILNA pri STUDENCU
STRAIN
Dolina št. 40
tel. 228116

Posebna postrežba ob slavnostnih pojedinah: poroke, rojstva, imendani, birme in druge slavnosti - Možnost prenočitve - Izbrana jedila in pijače

Ob petk zaprto.

SREDIŠČE ZA DIALIZO: FINANČNO IN ČLOVEŠKO VPRAŠANJE

Javnost v Gorici razdeljena glede nakupa umetnih ledvic

Pretresljivo pismo A. Uršiča iz Pevme, ki ima bolnega sina - Prihodnji mesec okrogla miza v bolnišnici

Nakup umetnih ledvic za potrebe splošne bolnišnice v Gorici postaja vse večje vprašanje, ki ne zadeva več samo bolnišniške uprave ampak najširšo javnost, ki se je razdelila v dve skupini: ena zagovarja nakup naprave, ki bo veljala 49,3 milijona lir, druga pa se temu upira češ da bi morali ustanoviti enotno deželno središče za dializo v Vidmu ter poskrbeti za prevoz ledvičnih bolnikov do tega centra.

Prejšnji teden smo objavili pismo sindikata zdravnikov in bolničarjev iz Gorice, ki trdijo, da nam takšna naprava ni potrebna, ker nimamo ne specialistov in ne prostorov, medtem ko nam primanjkujejo sredstva za delovanje najbolj običajnih zdravstvenih oddelkov.

Danes pa smo prejeli pismo Alojza Uršiča iz Pevme, ki opisuje žalostno zgodbo svoje družine in svojega sina, delovnega invalida z bolnimi ledvicami. Njegov sin se je najprej zdravil v Vidmu, kjer so ga odpustili. Zaradi nujnega čiščenja krvi je vprašal bolnišnice v Vidmu, Trstu, Pordenonu, Padovi in v vsej severni Italiji, endar ga niso hoteli sprejeti nikjer. Končno je dobil mesto v zasebni kliniki v Rimu: plačal je 300 000 lir kolikor so znašali prihranki družine in se z letalom odpeljal tja. Njegov položaj je postal nevzdržen, ker se mu je prihodnost kazala v najslabši luči. Šele ko je zvedel da obstaja zakon, po katerem je mogoče dobiti prispevke pri deželnem odborništvu za zdravstvo in higieno, je upal na boljše. Njegova edina želja je, da bi Gorica čimprej dobila svoje središče za dializo. «Samo na takšen način bodo goriški ledvični bolniki imeli zagotovljeno življenje,» pravi Alojz Uršič v svojem pismu, ki ga je poslal tisku.

O vprašanju, ki tako pretresljivo zadeva posameznike in družine, bo govor tudi pri okrogli mizi ki jo 11. januarja ob 18. uri v bolničarski šoli v Ul. Vittorio Veneto sklicuje predsednik upravnega sveta splošne bolnišnice odv. Peter Sancin.

Srečanje je izredno pomembno ter upamo, da bo uspelo poiskati najbolj pravilno pot izmed vseh, ki so bile nakazane doslej, in ki so vse enako tehtne in upravičene.

Od včeraj banke spet redno odprte

Po uspelem zaključku pogajanj za obnovitev pogodbe bančnih uradnikov, so bile včeraj vse banke normalno odprte. Vsi uradniki so bili na svojih mestih, v vseh bankah so imeli več dela kot sicer, ker so hoteli klienti nadoknaditi v dnevih stavke izgubljene posle. Prejšnji teden so stavkali tri dni tudi uradniki davčnih izterjevalnic, tako da so davkoplačevalci lahko s tridnevno zamudo plačali decembrski davčni obrok. Včeraj so dobili poldržavni uradniki redne mesečne plače.

Danes bodo stavkali v vsej državi uradniki državnih davčnih uradov. Do vlade imajo ti uradniki, ki so pred nekaj leti stavkali več kot mesec dni, določene zahteve. Stavkali bodo tudi uslužbenci novih uradov IVA, ki so bili ustanovljeni komaj pred nekaj tedni.

V Rimu so se včeraj nadaljevala pogajanja za novo delovno pogodbo zidarjev in vseh, ki so zaposleni v gradbeni in sorodni industriji. Tiskovno poročilo pokrajinskega sindikata gradbenih delavcev v Gorici ugotavlja, da so v dosedanjih pogajanjih dosegli že vrsto pomembnih uspehov za delavce zaposlene na tem področju, upajo, da bo nova pogodba kmalu podpisana. Na Goriškem zanima ta pogodba več kot tisoč ljudi, ki so zaposleni v gradbeništvu in v sorodnih strokah.

Našim čitateljem sporočamo, da se lahko prijavijo za izlet Primorskega dnevnika na Malto in v Tunizijo vsak dan od 9. do 10. ure. Na razpolago je le malo prostorov, zaradi česar naj interesenti pohitijo z vpisom.

Na pobudo revije «L'Asterisco»

Predstavitev Kosovelovih poezij in integralov v Vidmu

Revija «L'Asterisco» bo v sodelovanju z videmsko ustanovo CIAC predstavila jutri ob 18. uri v palači Kechler v Vidmu videmski kulturni javnosti slovenskega pesnika Srečka Kosovela preko zbirke «Poesie e integrali», ki jo je izdala revija pred meseci. Istočasno bo v istih prostorih odprta tudi dokumentarna razstava o Srečku Kosovelu.

Urednik revije «L'Asterisco» Tullio Reggente je v priložnostnem vabilu na to pomembno predstavitev zapisal med drugim, da je Srečko Kosovel «v kratkih letih svojega življenja našel način, da je izpričal svojo literarno plodnost in pripadnost dialektičnim vrenjem svojega časa, ki se kažejo izredni» in še «lahko ga brez vsakega dvoma označimo za upravičenega dediča — enega izmed poslednjih — tistega proslavljenega ekonomsko-političnega tržaškega obdobja pred prvo svetovno vojno».

OB ROBU OBČINSKE SEJE V ŠTEVERJANU

Na Prevalu prepočasi napreduje urejevanje cest in mostov

Občinski možje so se odločili s pismom sporočiti svoje nezadovoljstvo pokrajinski upravi

Na zadnji seji občinskega sveta v Števerjanu, ki je bila prejšnji teden, so se svetovalci pritožili zaradi počasnega napredovanja gradnje ceste in mostov na Prevalu. Razpravo o vprašanju je začel svetovalec Prinčič, ki je povedal, da je podjetje, ki je prevzelo delo za razširitev poti, podrlo mostove, novih pa ni naredilo, ker najbrž nima dovolj delovne sile. Tako je podjetje pred dobrima dvema mesecema podrlo most na Prevalu in je zato cesta zaprta za promet. Tudi pri drugih mostovih, ki jih gradijo čez odtočne kanale, niso upoštevali v zadostni meri količine vode, ki teče po kanalih med deževnim razdobjem, tako da utegnejo po sodbi domačinov, ki poznajo razmere na tem izsušenem področju, nastajati poplave ali druge nevšečnosti. Več pikrih pripomb so izrekli na račun gradbenega podjetja ter bili mnenja, da bi morali uradno protestirati.

Svetovalec Slavko Štekar je predlagal, naj občinska uprava piše pokrajinski in naj se v pismu pritoži zaradi počasnega napredovanja del in zaradi možnosti, da objekte ne gradijo povsem v skladu z načrti. Mnenja so bili, da bo pismena pritožba najbolje odražala nezadovoljstvo občanov.

Svetovalec Slavko Štekar je nadalje opozoril občinsko upravo na skrajno slabo pot med Bukovjem in Jazbinami, kjer je izredno veliko jam in bi najbrž bilo potrebno nekaj ukreniti, da bi jih odpravili. Cesto bodo uredili in asfaltirali, vendar dela tako počasi napredujejo, da bo najbrž potrebno pot popraviti, preden jo bodo dokončno preuredili.

Danes v Steverjanu pogreb ponesrečenega Franca Komjanca

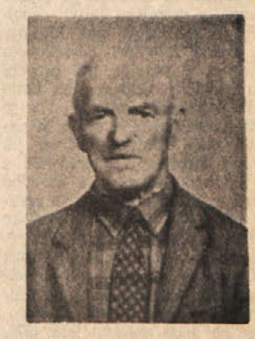

Komaj pred sedmimi meseci smo v začetku letošnjega maja pisali v našem dnevniku o osemdesetih letih števerjanskega domačina Franca Komjanca. Danes mora naša kronika beležiti smrt tega števerjanskega očaka, ki je postal žrtev prometne nesreče v domači vasi. Že včeraj smo o tej nesreči poročali. Avtomobilistka je Franca Komjanca podrla v ponedeljek zvečer na cesti pred gostilno Dvor, še isti večer so ga odpeljali najprej v goriško, nato v videmsko, nato spet v goriško bolnišnico, kjer je osemdesetletni števerjanski občan umrl v torek popoldne.

Franc Komjanc je dobesedno garal vse svoje življenje na trdi zemlji kot kolon na posestvu baronice Toccò. Tudi on je kot številni naši očaki služil v cesarski vojski v času prve svetovne vojne. Vojaško suknjo je oblekel že prvi dan mobilizacije, sreča je hotela da ga niso poslali v Galicijo ali na Tirole marveč k topniškemu polku na Mali Lošinj, kjer je stal vsa vojna leta na straži vojaških pristanišč v Kvarnerskem zalivu. Ko se je vrnil v rojstna Brda prve dni po razsulu cesarske vojske je našel dom požgan; z vso vnemo se je lotil obnovitvenih del.

Za ženo si je vzel domačinko Lidijo, ki mu je povila šest otrok: Emila, Fanico, Lidvino, Kazimira, Marico in Nandeta. Živa sta le še Lidvina, ki živi v Štarancanu in Nande, ki živi v Števerjanu. Lidvina je bila med narodnoosvobodilno borbo obveščevalka, vsa družina je po svojih močeh sodelovala v NOB.

Pokojni France je bil zvest bralec našega lista, sodeloval je v društvu «Briški grič». Prizadeti družini naše globoko sožalje. Pogreb bo danes ob 14.30 vzeli iz goriške bolnišnice, ob 15. uri bo pogreb v Števerjanu.

Prosvetno društvo «Oton Župančič vabi na

Silvestrovanje

v Prosvetni dvorani v Gorici. Na sporedu so šaljive in rekreacijske točke ter bogata dražba daril. Deloval bo dobro založen bife.

Vstop samo z vabili. Ta se lahko dobijo v Štandrežu v gostilni Romana Gabro in v baru Milan, v Gorici pa na sedežu SPZ v Ulici Malta. Tu se lahko tudi rezervirajo mize.

ZARADI ZASTARELIH TEHNIČNIH NAPRAV

V Gorici slabo sprejemamo prvi italijanski tv spored

Enako slabo delujeta goriška radijska pretvornika - Boljše sprejemanje evropskih radijskih oddaj - Ljudje precej sledijo ljubljanskim in koprskim televizijskim oddajam

V mestu Gorici in v okolici se ljudje večkrat pritožujejo, da je predvajanje prvega italijanskega televizijskega programa večkrat otežkočeno in da se isto dogaja s poslušanjem italijanskih radijskih oddaj. Ljudje, ki imajo doma televizijske in radijske sprejemnike, in ki zato plačujejo tudi ustrezne takse, se zaradi tega upravičeno pritožujejo, posebno kar se tiče prvega televizijskega programa ki ga najbolj gledajo in poslušajo, kateremu pa služi zastareli pretvornik na Mihaelovem hribu.

Spominjamo se s tem v zvezi kako je prišlo do ostrih protestov lani, ko je italijanska televizija oddajala neko mednarodno nogometno tekmo: kar na lepem ni bilo moč tekme videti ne slišati komentarja in tisoči ljudi ki se čepeli pred televizijskimi sprejemniki so se zaradi tega upravičeno razburjali.

Drugače pa pri nas sprejemamo televizijske programe Kopra, Ljubljane in drugega italijanskega programa. Slovenski gledalci precej sledijo ljubljanskim programom, italijanski gledalci vedo tudi za vsak prenos športne tekme s strani ljubljanske televizije. Prav tako sledijo tukajšnji Italijani programom koprske televizije in v razgovorih z ljudmi smo večkrat opazili, da ne sledijo le predvajanjem starih filmov ali športnih prireditev, marveč poslušajo tudi koprski televizijski dnevnik.

V zvezi z nevšečnostmi s sprejemanjem italijanskih televizijskih in radijskih oddaj je goriška pokrajinska turistična ustanova poslala že pred letom dni pismo ravnateljstvu RAI v Trstu. Po dolgem petmesečnem čakanju so iz Trsta odgovorili z že znanimi podatki. Vodstvo EPT se je nato obrnilo za pojasnila v Rim in tudi iz prestolnice so odgovorili z že znanimi stvarmi. V Gorici z grenkobo ugotavljajo, da je moč bolje poslušati radio Montecarlo, radio Montecenerі v Švici, radio Hamburg in še kako drugo evropsko radijsko postajo kot pa domače vesti. V rimskih krogih RAI pravijo, da preučujejo možnosti kako ojačiti tako radijske kot televizijske pretvornike v naši deželi. Treba bo še precej časa čakati, da bodo v Rimu izpolnili obljube, pravijo ljudje v Gorici.

Ta teden pogajanja za občino v Ronkah

Te dni se bosta v Ronkah sestali delegaciji komunistične in socialistične stranke da bi se pogovorili o vodenju občinske uprave v prihodnjem petletju. Kot je znano so komunisti dobili v Ronkah petnajst svetovalcev, socialisti tri, kar pomeni, da je koalicija med KPI in PSI edina možna v občini, kjer je v občinskem svetu trideset svetovalcev.

Brez dvoma bo tokrat prišlo do organske povezave v odboru med zastopniki obeh strank. Obe stranki sta namreč na zadnjih upravnih volitvah povečali svoje glasove, v prejšnji mandatni dobi so socialisti le od zunaj podpirali enobarvni komunistični odbor.

Kljub temu pa ne bodo razgovori lahki, kajti še vedno je v ospredju prepir med zastopniki obeh strank, do katerega je prišlo ob predložitvi kandidatnih list. Prav tako se bodo tako eni kot drugi potegovali za mesto župana.

Predavanja na Oslavju

Na Oslavju so imeli vinogradniki več predavanj o vinogradništvu, kletarjenju in sploh o vinarstvu. Priredila jih je Kmečka zveza predavatelj pa je inž. Zvonimir Somčič, direktor kleti na Dobrovem. Sestanki kmetov so v gostilni na Oslavju, udeležuje pa se jih lepo število domačinov, ki jih ta vprašanja zanimajo, saj gre za delo, s katerim se preživljajo. Sestankom sta prisostvovala tudi tajnik Kmečke zveze dr. Mirko Primožič in Albin Čotar.

Predavatelj je podal obsežen pregled specializiranih vinskih vrst, zlasti tistih, ki sodijo pod zaščitni znak briškega področja. Govoril je tudi o serviranju vina pri obedu. S tem v zvezi je navedel primere, h kakšni hrani se točijo takšna ali drugačna vina. V svojih predavanjih je analiziral značilnosti belih in v črnih vin.

Pobuda Kmečke zveze je zelo važna, saj pomaga izobraževati vinogradnike in s tem dvigati celo pomembno kategorijo naših ljudi, ki so s svojim uveljavljanjem dosegli ugledno mesto v širšem goriškem gospodarskem delovanju.

V Tržiču je gorelo

V stanovanju Antonia Ceccheta v Ul. Largo S. Elisabetta 22 se je vnel požar, ki ga je povzročila majhna peč v spalni sobi. Ko se je gospodinja zavedla, da gori v spalnici, je takoj poklicala gasilce, ki so v eni uri pogasili požar. Po prvih ugotovitvah je zgorelo za približno 600.000 lir pohištva.

PRIMERJAVE Z NOVEMBROM

Skoro nespremenjene cene prehrambenih proizvodov

Pred prazniki so se dvignele le cene salam in pršutov
Občinska komisija nadaljuje z nadzorovanjem cen

Pred nekaj dnevi je imela ustrezna občinska komisija, ki ji načeluje odbornik Fantini, običajno sejo, na kateri so pregledali cene prehrambenih izdelkov v decembru in jih primerjali s cenami v novembru. Cene so 15. decembra letos pregledali v osmih trgovinah jestvin in sedmih samopostrežnih trgovinah. Primerjali so jih s podobno analizo, ki so jo napravili 25. novembra. Ugotovili so, da ni bilo večjih premikov v cenah, izvzemši nekatere vrste salam in drugih mesnih izdelkov. Istočasno pa so ugotovili tudi, da so nekatere trgovine, zlasti samopostrežne, nudile v predpraznični čas nekatere izdelke po znižanih cenah.

Poglejmo nekaj primerov. Pri mesu ni bilo razlik v cenah. Najvišja cena kilograma teletine je bila 3.800 lir, kilograma govedine 2.500 lir, kilograma svinjine pa 2.200 lir. Enake cene kot v novembru so decembra zabeležili za testenine, riž, mleko in maslo. Najvišja cena masla je bila 1.600 lir za kilogram.

Precej visoke so maloprodajne cene sira, čeprav so enake kot pred mesecem dni. Parmezan velja 3.600 lir kilogram, ribanec vrste «padano» 2.900 lir, jedilni sir vrste «latteria» od 1.650 do 2.100 lir.

Poviške pa so v enomesečnem razdobju zabeležili pri pršutu in salami. Surovi pršut velja v decembru 5.400 lir (mesec prej 200 lir manj), kuhani pršut 2.000 lir (cena se ni spremenila), cena kilograma salame niha od 1.340 lir do 3.800 lir (v novembru od 1.340 do 2.850 lir). Največ se je torej cena dvignila prav raznim vrstam salam. Ni izključeno, da pomeni to uvod v novo dvigajne cen raznih vrst pripravljenih mesnih izdelkov.

Cene semenskega in olivnega olja so ostale nespremenjene, prav tako cene vin, jajc in krompirja, marmelad in drugih proizvodov, katerih cene so si občinski uslužbenci zabeležili. Komisija bo s svojim delom nadaljevala.

Pričakujemo še Trinkov koledar

Kar štirje koledarji so te dni v prodaji na Goriškem. Gre za koledarske in knjižne zbirke, ki jih nekatere ustanove že dolgo časa pošiljajo na trg ob obratu leta.

Poleg Jadranskega koledarja (cena 2.200 lir), ki ima letos kar štiri knjige, so še trije Mohorjevi koledarji, ki se tiskajo v treh različnih mestih: goriški ima tri knjige in stane 2.500 lir, celovški ima tri knjige in stane 4.000 lir, celjski, ki ima tudi štiri knjige, stane 2.800 lir.

Tako je v okviru koledarske tradicije, ki ima posebno v naših krajih globoke korenine, prišlo v slovenske družine veliko slovenskih knjig, kar ima posebno izobraževalno in narodno-buditeljsko vrednost.

Pričakujemo, da bo tudi letos prišel na trg Trinkov koledar, ki ga vsa dosedanja leta urejuje prof. Rado Bednarik.

Zaradi bolezni odložena premiera v Novi Gorici

Zaradi nenadne obolelosti v ansamblu Primorskega dramskega gledališča so v Novi Gorici odpovedali nocoj napovedano premiero Zaunerjeve igre «Črnošolki». Vodstvo PDG obvešča zainteresirane gledalce, da bo premiera omenjene igre enkrat januarja, v skladu z drugimi obveznostmi ansambla.

Nocoj predavanje v Doberdobu

V Doberdobu bodo nocoj ob 20.30 v dvorani prosvetnega društva «Jezero» predvajali film o izletu v Sovjetsko zvezo. Film so posneli na letošnjem izletu štandreškega prosvetnega društva «Oton Župančič». Dvorana bo ogrevana.

IZPRED NOVOGORIŠKEGA SODIŠČA

Tri leta zapora zaradi sovražne propagande proti Jugoslaviji

Obsojenec je imel pri sebi letake, ki so pozivali na priključitev «cone B» Italiji

Novogoriško sodišče je v odsotnosti obsodilo na tri leta strogega zapora italijanskega državljana, 63-letnega Ottavia Rosolina iz Gorice, ker je po ugotovitvah sodišča pozival k sovražnim dejanjem proti Jugoslaviji.

Rosolinu so 30. novembra leta 1970 našli v avtomobilu na prehodu Rdeča hiša 74 letakov s sovražno propagandno vsebino. Letaki, ki jih je izdal «goriški odbor za obrambo cone B», so pozivali Istrane, Rečane, Dalmatince in vse Italijane v Jugoslaviji, naj se zavzamejo v boju za državno in nacionalno pripadnost «cone B» Italiji. Sovražni propagandni material so našli delno v prtljažniku, delno pa na sedežu, na katerem je sedela Rosolinova sopotnica.

Razsodba novogoriškega sodišča v zvezi z dejanji Ottavia Rosolina, nekdanjega občinskega svetovalca MSI v občini Gorica ter sedanjega člana vodstva iredentistične organizacije istrskih in dalmatinskih beguncev, opozarja na aktivnost desničarskih skrajnežev proti sosednji republiki, ki je bila predmet javnega razkrinkovanja državnikov sosednje republike. Hkrati pa razsodba, odločna in huda, govori o pripravljenosti oblasti v sosednji republiki, da odločno nastopijo proti vsem poskusom vmešavanja v notranje zadeve in fašističnim poskusom spodkopavanja dobrososedskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Miloš Šulin in Tomaž Bizajl sta obiskala Tomos in Iuko

Nujnost gradnje nove bolnišnice v Izoli

Člana republiškega izvršnega sveta Miloš Šulin in Tomaž Bizajl sta predvčerajšnjim obiskala Koper. Zadržala sta se predvsem v Tomosu in v Luki ter se zanimala za težave, ki tarejo ti dve podjetji. Zaradi devalvacije, dolgo zamrznjenih cen, neprestanega naraščanja stroškov proizvodnje in drugih vzrokov so tako v Tomosu kot v Luki ostali skoraj brez obratnih sredstev. Problem bodo rešili z dolgoročnimi krediti iz republiškega sklada skupnih rezerv. Hkrati pa sta obe podjetji pripravili dinamični razvojni program, od katerega si obetajo hitro premostitev sedanjih težav.

* * *

Za gradnjo nove bolnišnice v Izoli so doslej zbrali okrog 7 milijonov starih dinarjev. Sredstva dotekajo bolj počasi, ker imajo posamezne gospodarske organizacije težave zaradi naglega naraščanja stroškov reprodukcijskih potrebščin. Vendar pristojni organi opozarjajo delovne kolektive, da se je treba držati dogovora o odvajanju 1 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Zdravje mora pač biti prvo in položaj zdravstvenih ustanov na obali je tako pereč, da ni kaj odlagati glede izgradnje nove bolnišnice. Sedanja splošna bolnišnica v Kopru ima s štirimi oddelki komaj 528 bolniških postelj, za kritje najnujnejših potreb pa bi jih potrebovali še najmanj toliko. Vsekakor bo potrebno pospešiti akcijo za zbiranje sredstev, saj predvideva načrt, da bo potrebno zbrati do leta 1976 kar 80 milijonov starih dinarjev.

* * *

Na nedeljskem občnem zboru združenja šoferjev in avtomehanikov v Kopru so sprožili zanimiv predlog o beneficiranju delovne dobe za šoferje tovornjakov in avtobusov. Namreč ljudje, ki opravljajo ta poklic, se dnevno srečujejo z najrazličnejšimi težavami, so izpostavljeni velikim naporom in pri njih skoraj ne moremo govoriti o normalnem življenju. Na občnem zboru so predlagali, naj bi posebna republiška komisija proučila predlog in pripravila podrobno obrazložitev.

L. O.

ASTRONAVTIKA DELA OBRAČUN

Program Apollo je zaključen začne se Skylab

Sovjeti so napravili več uspelih poskusov in med drugim prispeli na Venero, kjer je njihova sonda izmerila temperaturo: 478 stopinj Celzija

Smo v dneh, ko se delajo obračuni nad uspehi in neuspehi minevajočega leta. Tak obračun dela tudi astronavtika, ameriška in sovjetska.

Z zaključkom ameriškega poleta na Luno z vesoljsko ladjo «Apollo 17» se zaključuje tudi letošnje zelo plodno leto pri človekovem prodiranju v vesolje, pri proučevanju kozmosa. Odprava na Luno z vesoljsko ladjo «Apollo 17» je praktično zaključila obdobje in načrt «Apollo», izkušnje, ki so jih ameriški strokovnjaki pridobili s tem pa bodo služile za izvedbo njihovega velikega načrta, za zgraditev tako imenovane vesoljske znanstvene postaje «Skylab». V letošnjem letu, kateremu se bliža konec, pa so ameriški in sovjetski strokovnjaki sklenili tudi sporazum za skupne polete v vesolje, ki jih bodo opravili leta 1975. Določen je bil celo že datum skupnega poleta, ki naj bi bil, če bodo razmere dopuščale in če ne bo prišlo do kakih sprememb, v juniju čez tri leta

Začnimo z letošnjim obračunom v nekoliko podrobnejših obrisih:

Z ameriškim poletom na Luno z vesoljsko ladjo «Apollo 16» v aprilu letos, ter z že omenjenim poletom z vesoljsko ladjo «Apollo 17» pred nedavnim, so Američani, kot kaže, zaključili svoje raziskovanje na Luni, bolje povedano ne bodo na Luno poslali več vesoljskih ladij s posadko, kajti na Luni so pustili več naprav in inštrumentov, ki pošiljajo na Zemljo podatke, kar z drugimi besedami pomeni, da se proučevanje zemeljskega satelita nadaljuje. Kljub temu so Američani že ponovno poudarili, da v sedanjem stoletju ne nameravajo več poslati človeka na Luno. Sovjeti pa na Luno še niso poslali človeka in tudi po njihovih najnovejših izjavah bi mogli sklepati, da ne nameravajo še v kratkem poslati svojih ljudi na Luno.

Prvi človek, ki je stopil na Luno je bil ameriški kozmonavt, ki je prispel na Luno v juliju 1969. Od tedaj do danes je 12 ameriških kozmonavtov prebilo na Luni nič manj kot 299 ur, od česar kar 78 ur v napornem raziskovalnem delu ali peš ali z električnim avtomobilom. V dosedanjih «obiskih» Lune so nabrali nad tri stote rudnin, kamenja in prahu, kar je dovolj «materiala» za dolga leta znanstvenih proučevanj.

Če se je načrt «Apollo» zaključil, bodo vesoljske ladje «Apollo» še nadalje odhajale v vesolje in to še razmeroma kmalu, kajti že konec aprila prihodnjega leta bodo Američani izstrelili v vesolje vesoljski laboratorij «Skylab». Tri posadke, ki jih bodo sestavljali po trije kozmonavti, bodo v različnih obdobjih odšle v vesolje, da bi prebile na kroženju okoli Zemlje 52 dni in v tem dolgem času izvedle vrsto znanstvenih raziskav, ki naj bi dopolnile dosedanje izkušnje in dosedanje podatke, kar so jih zbrali z najrazličnejšimi dosedanjimi poskusi.

Pustimo Luno in razne druge poskuse v bližini našega planeta in nadaljujmo z obračunom:

Američani so nadaljevali z raziskovanjem drugih planetov. Poslali so v vesolje svojo vesoljsko postajo «Mariner 9», ki je posnela vrsto fotografij Marsove površine in jih posredovala na Zemljo. Te fotografije so dokazale, da so na Marsu gore, ki so nad 8 tisoč metrov visoke, in tudi doline, rekli bi raje depresije ali kanjoni, ki so najmanj tri ali celo 4 tisoč metrov globoki. Razlika med najvišjim vrhom in najnižjo dolino znaša torej 12.000 m. Vesoljska sonda «Mariner 9» je nadalje «ugotovila», da je južni tečaj Marsa čez zimo prekrit z debelo skorjo ledu, ki se razteza na površini treh tisoč kilometrov od tečaja proti ekvatorju.

Okoli Marsa še nadalje krožita sovjetski sondi «Mars 2» in «Mars 3», ki so ju Sovjeti poslali okoli Marsa že lansko leto. «Mars 3» pa je s svoje krožne poti okoli Marsa poslal na planet tudi posebno znanstveno napravo, ki je pa čeprav le malo časa posredovala na Zemljo nekaj podatkov. Sovjetski znanstveni krogi so te podatke razčlenili in jih posredovali znanstvenim krogom. Tako smo zvedeli, da imajo na Marsu temperaturo, ki se vrti od 13 stopinj nad ničlo, do 95 stopinj pod ničlo in da je v ozračju Marsa tako malo vlage, praktično za dvatisočkrat manj kot je imamo na Zemlji.

Uspela poskusa s sondama «Mars 2» in «Mars 3» pa ni edini sovjetski astronavtski rezultat minulega leta. Sovjeti so v lanskem letu in sicer 22. julija spravili na planet Venero svojo sondo «Venus 8», ki je tudi za nekaj trenutkov oddajala podatke, preden je obmolknila. Sonda je bila težka okoli 90 kilogramov, opremljena je bila z vrsto naprav in je «sporočila» na Zemljo, da ji je bilo ob prihodu na Venero «dokaj vroče», kajti na Veneri je zabeležila temperaturo od 462 do 478 stopinj Celzija, kar vsekakor ni malo.

Nadaljujmo z naštevanjem:

Sovjeti so nadaljevali s svojim avtomatičnim raziskovanjem Lune. Ker niso na našo sosedo poslali svojih kozmonavtov, so skušali to nadomestiti s sondo «Luna 20», ki je blago pristala na Lunini površini 21. februarja. Tedaj je sovjetska astronavtika presenetila ves svet z uspešno vrnitvijo dela sonde «Luna 20» na Zemljo. Sondi «Luna 20» je bila namreč priključena naprava, ki je izvrtala iz lunine površine nekaj vzorcev in prahu in to prinesla spet na Zemljo.

Ameriška sonda «Pioneer 10», ki so jo Američani izstrelili v vesolje 2. marca, je še vedno na svoji dolgi, dolgi poti, ki jo bo morda prihodnje leto, morda pa komaj leta 1974 pripeljala do daljnega Jupitra. Če bo v tem času «Pioneer 10» imel srečo in ne bo na svoji poti naletel na nobeno oviro, bo verjetno 1974. leta poslal na Zemljo svoje «vtise», ki jih bo zbral pri neposrednem opazovanju velikega Jupitra, največjega planeta našega sončnega sistema.

Med drugimi ameriškimi sateliti, ki jih je v vesolju kar cela kopica, zasluži posebno pozornost tudi astronomska opazovalnica «Copernicus», ki so jo Američani 21. avgusta letos poslali na krožno pot okoli Zemlje. Znano je, da Zemljo obdaja «plašč zraku», ki ovira neposredno opazovanje drugih svetov. Ta «plašč» zraku se razteza v globino okoli 300 kilometrov, vendar so višje plasti zračnega ovoja Zemlje bolj redke. Zato so Američani poslali v visoke plasti svojo astronomsko opazovalnico, ki leti okoli Zemlje na veliki višini, da ji plast zraku ne ovira pri opazovanju svetov.

V ta okvir bi morali vključiti tudi uspel poskus umetnega satelita «Erst-A», katerega naloga je, opraviti razne meritve Zemlje, predvsem proučevati prirodna bogastva našega planeta. Kakor je bilo rečeno tudi ob zadnjem ameriškem poletu na Luno, da je bila namreč vesoljska ladja «Apollo 17», ki je krožila okoli Lune, opremljena z merilnimi napravami, ki so mogle prodreti v Lunino površino tudi do 1500 metrov, tako je tudi ta umetni satelit opremljen z raznimi napravami, ki omogočajo merjenje zemeljske površine.

Kar zadeva Evropo je bil prav pretekli teden določen omejen vesoljski program, ki bo usmerjal dejavnost posameznih dežel in njihovo skupno dejavnost za prihodnja vesoljska raziskavanja. Pred nedavnim je bil izstreljen tudi evropski umetni satelit «TD-L», ki ima vrsto astronomskih nalog. Satelit je izdelala evropska ustanova ESRO in je največji umetni satelit, kar so jih izdelali v Evropi.

Še bi lahko našteli kaj je bilo novega v zadnjem letu na področju astronavtike, saj so na primer Sovjeti v tem času izstrelili celo kopico umetnih satelitov vrste «Kozmos», toda kam bi nas to naštevanje privedlo. O teh umetnih satelitih smo pisali pred časom, ko smo ugotovili, da imajo najrazličnejše naloge. V zvezi s tem bi morda veljalo poudariti le to, da so Sovjeti pred časom izstrelili z eno raketo kar osem umetnih satelitov, kar je izreden rezultat in napredek kajti s tem se zmanjšajo stroški vesoljskega raziskovanja ker se za več poskusov in torej več nalog uporabi ena sama nosilna raketa.

Transsibirska železnica dobi drugi tir

MOSKVA, 27. — Transsibirska železnica je najdaljša železniška proga na svetu. Le malo ji manjka, da bi merila 10.000 km. Njena dolžina namreč znaša 9337 km. Čeprav je res, da dobiva v Sovjetski zvezi letalstvo iz leta v leto vedno večji pomen in se ljudje tudi na krajših relacijah raje opredeljujejo za letalo kot za železnico, kar je tudi razumljivo, ker so v Sovjetski zvezi praktično že vse relacije velike, so že pred časom začeli misliti na to, da bi bilo treba transsibirski železnici dodati drugi tir. Vse od svojega nastanka je ta železnica enotirna in je imela le izogibališča. V sedanjem naraščajočem posebno tovornem prometu pa to ne zadostuje več in že v prihodnjih treh letih bo ob sedanjem speljan še drugi tir na odseku od Moskve do Uralov, kjer so dela v teku in so prav te dni izročili že prometu prvih 65 km. Do dokončnih 9.337 km pa je še daleč, zelo daleč.

Stanislava Pešić, članica beograjskega Narodnega pozorišta, ki je v nadaljevanki «Gledališče na domu» nadomestila Ljerko Draženović. Mnogi gledalci so rekli, da je zamenjava dobra

Viljem Turk šestdesetletnik

Te dni, 24. t. m., je slavil svoj 60. rojstni dan Viljem Turk, antifašistični borec, aktivist NOB ter ugleden družbeno politični delavec. Rodil se je pred 60 leti v Pridvoru, bivšem Sv. Antonu, v siromašni kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, za nadaljnje šolanje pa ni bilo sredstev. V napredno gibanje se je vključil mlad in ko je bil star komaj 17 let, je zapustil dom in se izselil v Jugoslavijo, kjer se je v Ljubljani povezal z drugimi primorskimi emigranti in začel delovati v napredni organizaciji «Mlada Soča».

Delal je pri raznih podjetjih, med drugim tudi pri gradnji znanega tromostovja v Ljubljani ob regulaciji Ljubljanice. Toda leta 1932 se je razočaran vrnil domov in ker je bil odšel v Jugoslavijo brez potnega lista, je dobil šest mesecev zapora, nato je moral še v vojsko na služenje vojaškega roka. Brž ko se je vrnil iz vojske, se je ponovno povezal v napredno gibanje in je nameraval v španisko republikansko vojsko, toda zveze so bile prekinjene in moral je ostati doma. Ker je bil medtem izdan, da je povedal nekim rojakom pot za ilegalni prehod čez mejo v Jugoslavijo, so ga obsodili na štiri leta konfinacije in na zaporno kazen štirih mesecev, kar je vse prebil na Sardiniji. Malo pred začetkom vojne se je vrnil domov in se koj povezal z Danijelom Bertokom - Čerčilom, ki je organiziral antifašistično dejavnost na območju slovenske Istre.

Kot mnoge druge slovenske fante so tedaj tudi Viljema Turka poslali v posebno vojaško kazensko enoto v Aquilo. Z drugimi bi bil moral tedaj na Sardinijo, ker pa je imel slabe izkušnje o življenju na Sardiniji, je simuliral bolezen in iz Livorna so ga poslali najprej v bolnišnico, odtod pa spet v Aquilo. Iz Aquile so njegovo enoto poslali v Pizzoli, kjer je že v maju 1943 postal član OF, ki jo je v njegovi enoti ustanovil Zvonimir Lasič. Odbor OF se je povezal tudi s krajevno celico KPI. Nad dvesto ljudi je odbor OF pripravil, da so odšli v partizane.

Ob kapitulaciji Italije se je

Viljem Turk

Turk vrnil v domači kraj in prevzel razne funkcije v ilegalni borbi. Bil je med drugim član rajonskega komiteja KPS, okrajnega odbora OF, nekaj časa je bil za predsednika rajonske gospodarske komisije, na volitvah v septembru 1944 je bil izvoljen v koparski okrajni narodni osvobodilni odbor s funkcijo gospodarskega referenta.

Ob osvoboditvi je bil Turk član odbora za Koprski okraj in kot okrajnega narodnoosvobodilnega odbora za Koprski okraj in kot predsednik okrajnega NOO Koper je podpisal prvi akt ljudske oblasti. Ob reorganizaciji ljudske oblasti je bil izvoljen za predsednika občine v Dekanih, nato je bil več let predsednik kmetijske zadruge v Pobegih. Bil je nadalje član raznih forumov, družbeno - političnih organizacij, vrsto let predsednik krajevne skupnosti v Pridvoru in že nad 15 let uspešno vodi krajevno organizacijo ZZB NOV. Za svojo požrtvovalno in neutrudno dejavnost je Viljem Turk dobil več odlikovanj, med drugim je nosilec reda za hrabrost, reda bratstva in enotnosti in reda republike.

Ob življenjskem jubileju mu čestitamo in mu želimo še dolgo let plodnega in zadovoljnega življenja.

A. K.

Prejeli smo

DOMETI — revija za kulturo, književnost in družbene probleme. — Štev 3-4. Številka posvečena čakavskemu pesništvu.

NA FILMSKIH PLATNIH

Kevin Billington:

«The Light at the Edge of the World»

Ne moremo videti vseh filmov; lahko nam včasih uide tudi uspelo delo. Tudi ne moremo vedno oceniti filmov ob premierskem predvajanju; v takem primeru in ako gre za zanimiv film, ga bomo, kot smo že rekli, ocenili ob reprizah.

Tako je v tem primeru. Film, o katerem pišemo in na katerega doslej kritika ni polagala velikega pomena, je po našem mnenju veliko presenečenje. Angleški režiser Kevin Billington je posnel po delu Julesa Verna **«The Light at the Edge of the World»** (Il faro in capo al mondo), v katerem nastopajo Kirk Douglas, Yul Brynner, Samantha Eggar, Renato Salvatori, Massimo Ranieri, Fernando Rey, Jean - Claude Drouot.

Ta film lahko postavimo med vrhunce pustolovskega filma in pustolovske umetnosti sploh. V njem lahko zasledimo številne mite pustolovske zvrsti: npr. mit «grofa Zaroffa», ki se sadistično igra z «lovom» na lastne ujetnike (v tem filmu Brynner «lovi» s konjem Douglasa), mit Odiseja, mit usode, ljubezni, moškega prijateljstva, svobode, domovine itd. In vse to nam je prikazano v čudovitem slogu, z mojstrsko uporabo prostora in scenografije, z dramatično dograjeno zgodbo. Billington je režiser, na katerega bomo morali biti pozorni. Ta njegov film toplo priporočamo(ako ga niste že videli) kot primer proizvoda ljudskega žanra, ki zaradi tega svojega značaja še ni manj vreden od «visoke» in «čiste» umetnosti.

Žal je izvod, ki ga sedaj predvajajo, brez krvavih prizorov nasilja, ki so jih po premieri porezali, kajti film ni več prepovedan mladini izpod 14 let.

Roman Polanski:

«What?»

Medtem ko v Trstu še pričakujemo njegov predzadnji film «Macbeth», je izšel nov film velikega režiserja poljskega porekla Romana Polanskega «What?» (Che?), ki je italijanske proizvodnje.

Žal nas je film razočaral. Ni popolnoma slab. Toda Polanski nas je navadil na mojstrovine že od svojega prvenca, kratkometražnega poljskega diplomskega filma «La caduta degli angeli», ki spada po našem med največje stvaritve vse filmske umetnosti, pa do «Rosemary's Baby». Film «What?» pa je le tu pa tam zabaven film, ki je vendar brez vsake zgradbe in brez vsake verodostojnosti v osebah.

Mlada protagonistka Sydne Rome je prijetna in pridna igralka (film se splača videti vsaj zaradi nje), ne more pa dati zanimivosti osebi, ki je ni. Ostali igralci ne obstajajo; tako Marcello Mastroianni kot v manjših vlogah Romolo Valli, Hugh Griffith, Polanski sam in drugi.

Absurdnost dogajanja, nenehen beg oseb, citati literarnih del («Alice in Wonderland» itd.) nas lahko ponekod silijo k smehu, a celota nam daje vtis, da je Polanski režiral, zato da napravi poletne počitnice v Positanu. Schubertova, Mozartova in Beethovnova glasba je uporabljena brez vsake funkcionalnosti. Škoda: upajmo da je ustvarjalna kriza Polanskega le prehoden pojav.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA JE POSVETILA DIETRICHOVI LEPO POZORNOST

Pri vseh svojih letih je Marlene še zmerom pripravljena nastopiti

Med tisoč lepimi dekleti je režiser izbral njo in s tem ji odprl pot do poznejših velikih moralnih in materialnih uspehov - Veliko ljubezni, vendar pa le en sam zakon

Serija filmov, ki jih že nekaj časa predvaja italijanska televizija ob sredah zvečer in v katerih ima glavno vlogo Marlene Dietrich, gre proti koncu. Filmska umetnica, ki ji je italijanska televizija posvetila tolikšno pozornost, to tudi zasluži, kajti Marlene Dietrich je menda edina velika filmska umetnica, ki je bila na vrhuncu svoje slave v 30. letih in ki vse do danes ni šla v zaton. Nasprotno, pri vseh svojih letih še vedno tu ali tam nastopa in za vsak svoj nastop zahteva čedne vsote od 25 do 50 tisoč dolarjev.

Marlene Dietrich se je rodila pred 72 leti v kraju Küsterin v Nemčiji. Njeno pravo ime je Marija Magdalena von Losch. V Berlinu je obiskovala gledališko šolo in 1922. leta jo že srečamo na odru. Osem let pozneje, torej 1930., jo je nemški režiser Joseph von Sternberg izbral med tisoč kandidatkami za glavno vlogo v filmu «Sinji angel». In ta izbira je bila verjetno njena življenjska izbira, kajti Marlene Dietrich se je s tem filmom tako uveljavila, da ji je Sternberg poveril v naslednjih letih vrsto glavnih vlog, praktično vse ženske glavne vloge v vseh svojih filmih, dokler se z njo ni sprl.

Če bi mislili, da je Marlene Dietrich bila Sternbergu hvaležna za njegovo odločitev, bi se motili. O svojih izkušnjah z njo je Sternberg med drugim rekel:

«Delala je brez slehernega zanimanja, brez sleherne vneme. Ko je producent zahteval, naj pred njim napravi nekaj korakov, jih je napravila s tako hladno ravnodušnostjo in s polzaprtimi očmi, da je neki umetnik pri tem pripomnil, da s takšnimi očmi gledajo le krave».

Toda Sternberg jo je «ustvaril», idealiziral in se tudi vanjo zaljubil. Pozneje pa jo je skušal tudi streti, kar pa mu ni uspelo.

O njej je rekel:

«Bila je elegantna in imeli so jo za lepo, pa čeprav je veliko fotografij, na katerih je Marlene prav grda. In Marlene je prav te slike delila med znance in prijatelje kot nekakšno neprecenljivo vrednost».

Sternberg pa jo je vendarle smatral kot odlično «orodje» za filme, ki jih je tedaj ustvarjal. V zvezi s tem je rekel:

«Ko sem jo v filmu «Maroko» oblekel v mornarskega častnika, torej v moškega, sem hotel dokazati, da njena privlačnost ne temelji izključno na njenih lepih nogah. Ob drugih priložnostih sem jo boso pognal po vročem puščavskem pesku. Zdržala je tudi to in sploh se je vedla kot bi bila moja služkinja. Zame Marlene ni bila nikoli neka legendarna osebnost. Ko sem ji prenehal dajati vloge, mi je zavrnila da bo uspela tudi brez mene hkrati pa me je obsodila, da jo izkoriščam. Marlene je pač raje poslušala tiste, ki so hvalili njene lepe plati, ni pa bila dovolj avtokritična, še manj pa je bila pripravljena sprejeti kako tujo kritiko».

In Sternberg jo je dejansko zapustil. Nadaljnjo pot je Marlene Dietrich iskala na oni strani Atlantika, v ameriški kinematografiji in — uspela. Združene države so postale njena druga ali, če hočemo, edina domovina, kajti prevzela je ameriško državljanstvo in se kot odločna antinacistka odpovedala nemškemu. Tudi po zrušenju nacizma se ni vrnila v domovino, pa čeprav so jo Nemci vabili in jo skušali na razne načine zvabiti domov, kajti leta 1945 in v naslednjih letih je Marlene Dietrich še veliko pomenila. Ni popustila, ni sprejela vabil, pa čeprav se je pred šestimi leti vrnila na krajšo turnejo po Zahodni Nemčiji, kjer jo je občinstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Ob tej priložnosti je izjavila, da je vse to navdušenje prav nič ne gane, da se ne bo vrnila, ker se ne smatra več za emigrantko iz svoje domovine, ki jo je zapustila zato, ker jo je bilo sram, da je njena domovina nacistična Nemčija.

Če je bila Marlene Dietrich dosledna v svojem antinacizmu, je bila dosledna tudi v nečem drugem. Poročila se je le enkrat. Z možem sta šla kmalu na razen in ob tem je rekla, da se ne bo več omožila. In to obljubo je tudi držala. Poročila se je s filmskim producentom Rudolfom Sieberom, s katerim je imela hčer Mario, ki živi sedaj nekje v Italiji. Kot smo rekli, se je od moža kmalu ločila, nato so ji pripisovali vrsto velikih ljubezni in ljubezenskih prigod, med katerimi naj bi bila tudi daljša ljubezenska zveza z Jeanom Gabinom, kar se pa zdi skoroda čudno, kajti Marlene Dietrich je znana kot vedno elegantna in rekli bi celo popolna dama, vtem ko je sloviti francoski filmski umetnik znan kot površen, rekli bi skoraj zanemarjen človek. Še več, ona je znana kot zelo uglajena, rafinirana dama, on pa preprost, često celo grob moški, ki mu ostra beseda nikoli ne manjka. Seveda to so zunanji videzi, vprašanje je, kako, sta se sicer Gabin in Marlene skladala. Sicer pa je bila Marlene Dietrich dolgo srečna s slovitim nemškim pisateljem Erichom Remarqueom.

Pozneje so ji pripisovali tudi razne kratke in burne ljubezenske epizode, toda kateri filmski umetnici niso prtili tudi tega, kar se je kmalu le zazdelo. Drži pa ena ugotovitev, da se od svojega prvega moža ni nikoli razporočila, da sta bila ves čas v dobrih prijateljskih odnosih, da njuna hčerka, ki je danes nekje v Italiji, ni v majših letih trpela zaradi pomanjkanja družinske topline.

Druga njena značilnost, ki je nekoliko v nasprotju z vsem tem, je njena skopost. Nekateri sicer pravijo, da je Marlene Dietrich gospodarna, drugi pa odkrito rečejo da je skopa. Naj bo tako ali drugače, dejstvo je, da še vedno od časa do časa nastopi in za vsak svoj nastop zahteva čedno vsoto. Zadnjič je igrala v filmu pred desetimi leti in sicer v filmu «Zmagovalci in premaganci», ki je bil njen zadnji film. Še pred petimi leti torej pri 67. letih pa je na neki prireditvi kazala svoje še vedno lepe noge. Seveda za čedne denarce...

Marlene Dietrich in John Lund v filmu Billyja Wilderja «Scandalo internazionale», ki je bil na programu sinoči

AMERIŠKA NAPOVED ŽE PRED KONCEM LETA

Letos bo cestni krvni davek izredno velik: okoli 56.700

Krivdo za to nosita alkohol in velika gneča na cestah

NEW YORK, 27. — Amerika je dežela z največjim številom motornih vozil. V prometu je bilo lansko leto nad 80 milijonov osebnih in tovornih avtomobilov. Največja je tudi ameriška proizvodnja motornih vozil, saj znaša ameriško poprečje okoli 10 milijonov avtomobilov na leto. Vrhu tega pa ZDA uvozijo na leto še veliko tujih vozil, manj pa svojih izvozijo. Zato je normalno, da je na ameriških cestah precej gneče, pa čeprav je njihovo cestno omrežje izredno obsežno. Če k tej gneči dodamo še malo preveč alkohola, je nesreč dovolj in preveč. Zato tudi smrti. Po podatkih, ki so jih zbrali na poseben način, bodo imeli letos v ZDA okoli 56.700 mrtvih v prometnih nesrečah.

Te podatke je objavil vsedržavni svet za varno vožnjo. Če bo toliko mrtvih, bo tudi ranjenih veliko, praktično bo v prometnih incidentih prizadet že vsak stoti Američan kajti isti računi pravijo, da bodo do konca leta imeli okoli dva milijona ranjenih v prometnih nesrečah.

Howard Pyle, predsednik vsedržavnega sveta za varno vožnjo pravi, da je tolikšno število smrtnih primerov in tudi tolikšno število prometnih nesreč in ustreznih telesnih poškodb treba v precejšnji meri pripisati alkoholu. Pravzaprav gre kar 50 odstotkov smrti pripisati prav alkoholu, kajti ljudje v vinjenem stanju raje krepkeje pritisnejo na pedal in se ne ozirajo na prometne predpise, hkrati pa so zaradi vinjenosti njihovi refleksi počasnejši in tudi v primerih, kjer bi se mogla nesreča preprečiti ali vsaj omiliti, je vinjeni človek za volanom ne bo preprečil.

Drugi element, ki prav tako močno vpliva na število incidentov in tudi na število smrti so motorna in navadna kolesa, ki so postala nekakšna manija Američanov, posebno v zadnjih časih. Zaradi gneče na cestah se je veliko Američanov opredelilo v poletnih mesecih in za krajše relacije na motorna kolesa, mnogi mlajši ljudje pa «zaradi razmigavanja» uporabljajo navadna kolesa. In ker je motornih koles in navadnih koles veliko po vseh cestah, povzroča ta gneča veliko incidentov.

Doslej so imeli v ZDA največ incidentov leta 1969, ko so našteli nič manj kot 56.000 mrtvih. Lani jih je bilo «komaj» 54.700, letos, kot kaže, bo krvni davek na cestah večji, tako da bodo imeli toliko mrtvih v enem letu od prometnih incidentov kolikor so jih med drugo svetovno vojno imeli v letu dni na bojiščih.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne izgubljajte časa z nekoristnimi podrobnostmi. Zanimive in razburljive večerne diskusije.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Neko srečanje utegne odpreti lepše perspektive za bodočnost. Prvi vtis o neki osebi naj ne bo dokončen.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Jutranje delo bo zahtevalo veliko napora. Družinski člani bodo upoštevali vašo razdraženost.

RAK (od 23.6. do 22.7.) V poslovnih zadevah so na vidiku spremembe. Še pred večerom boste sprejeli pomemben sklep.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Neizkušeni prijatelj bo potreboval nasvet. Ugodeno bo vaši potrebi po miru in zadovoljstvu.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Dogodki bodo uveljavili vaš način mišljenja. Uspeh na vseh področjih. Nekaj nesoglasij v družini.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Rešili boste problem, ki vas že dolgo muči. Z diskretnostjo boste prispevali k obnovitvi soglasja.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) V svojem interesu se morate izogniti nekaterim diskusijam. Dobre ideje za poslovne načrte.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Za pravočasno izvršitev naročenega dela bo treba nekoliko prizadetosti. Ljubljena oseba vam bo nudila moralno oporo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Naleteli boste na nasprotovanja, ki pa jih boste premagali. Srečne ure z osebo, ki vas nadvse ljubi.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vaš gmotni položaj se bo utrdil. Lahko storite tudi kakšno tvegano potezo. Odlično razpoloženje v družini.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Danes boste nagnjeni k neprevidnosti. Malenkostni nesporazum lahko škoduje finančnim interesom. Prijeten obisk.

Radio Televizija

ČETRTEK, 28. DECEMBRA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.30 Slovenski razgledi; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Slovenski ljudski plesi; 19.10 Turnšek «Med božičem in Novim letom»; 19.25 Pisani balončki; 20.00 Šport; 20.35 Radijska drama «Blodnje»; 21.20 Ritmični orkester; 21.50 Skladbe davnih dob; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Srečanje z avtorjem; 16.05 Mazzini in Furlanija - Julijska krajina.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Popevke; 8.40 Oddaja za najmlajše; 9.00 Stare skladbe; 10.00 Melodije; 11.00 Uspeli motivi; 11.15 Orkester Berlipp; 11.30 Orkester «La vera Romagna»; 11.45 Paragvajska harfa; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Turistične beležke; 14.15 Plošče; 14.35 Juke box; 15.00 Oddaja za najmlajše; 15.45 Ital. zbori; 17.00 Mladinski klub; 17.45 Primorski kulturni ustvarjalci; 18.00 Plošče; 19.00 Male skladbe velikih mojstrov; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Orkestri v noči; 21.00 Radijski oder; 21.35 Popevke; 22.00 Plošče; 22.35 Violinistka Jelka Stanič.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje pesmi; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.30 Četrti program; 14.00 Ital. popevke; 15.10 Glasba za mladino; 17.05 «Sončnica»; 19.10 Ekonomsko sindikalna panorama; 20.20 Poslušajmo spet; 21.15 Neapelj včeraj in danes; 22.15 Glasbeno življenje.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 in 9.35 Orkestri; 9.50 Wallace «Ben Hur»; 10.05 Nove ital. pesmi; 12.40 Alto gradimento; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.45 Telefonski pogovori; 20.10 Kako nastanejo pesmi; 20.50 Plošče; 22.43 A. Hope: «Il prigioniero di Zenda»; 23.05 Pariške popevke.

III. PROGRAM

10.00 Jutranji koncert; 11.00 Flavta in čembalo; 11.40 Schubertova komorna glasba; 12.40 Izbrane skladbe; 14.00 Ravel in Chopin; 14.30 Bostonski simf. orkester; 16.00 Sodobna ital. glasba; 17.20 Strani iz albuma; 18.45 G. Vicente: «La Sibilla Cassandra»; 19.15 Bachove skladbe; 19.25 Mozartov Don Juan.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Klavirske skladbe; 9.45 Na sporedu je A. Casagrande; 10.10 Brittenove skladbe; 10.20 Violinist Menuhin; 12.00 Tenorista Miguel Fleta in Giuseppe Di Stefano; 12.20 Telemannova sonata.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 J. Gotovac: Ero z onega sveta; 9.35 Mali pevski sestavi; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Vesele pesmi Marjana Kozine; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 «Mladina poje»; 14.30 Sestanek instrumentov; 15.40 Etude na koncertnem odru; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 O'Faulain: Nevesta C. Gabla; 17.10 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Zabavni orkester 18 30 Iz kasetne produkcije; 18.45 Naši znanstveniki; 19.00 Lahko noč, otroci!; 20.00 Domače pesmi; 21.00 Humor z vsega sveta; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 Paleta popevk; 23.05 Literarni nokturno — K. Kusenberg: La Bottella; 23.15 Sodobna poljska glasba.

ITAL. TELEVIZIJA

12.10 Poljudna znanost: Nafta; 13.00 Sever kliče Jug; 13.30 Dnevnik; 14.00 Ital. kronike; 17.00 Program za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Poljudna znanost: Obisk v muzeju; 19.15 Sindikalne aktualnosti; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 H. de Balzac — A. Lanoux: «Il giglio nella valle»; 22.10 Obljubljena dežela; 23.10 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.20 Rischiatutto; 22.35 Kulturni pregled.

JUG. TELEVIZIJA

9.35 in 14.45 TV v šoli; 10.30 in 15.40 Angleščina; 10.45 Nemščina; 11.00 Francoščina; 16.10 Splošna izobrazba: Kovine; 17.30 Ch. Dickens: Oliver Twist; 18.10 Obzornik; 18.25 A. Dumas: Družina Jehu; 18.55 Sedem morij; 19.45 Pri dedku Mrazu: Zvezdne živali; 20.00 in 23.30 TV dnevnik 21.25 V. Petrovič: Popje z ožganega grma; 22.15 W. A. Mozart: Così fan tutte.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Medvedek Rupert; 20.15 Poročila; 20.30 «Čovik od svita», film; 22.00 Clay Regazzoni: dokumentarni film.

NOGOMET

TEDENSKI PREGLED 2. AL

Tržaška moštva potisnila Furlane z vrha lestvice

Na prvih mestih je prišlo do precejšnjih sprememb, na dnu pa do nobene - Remi preskromno plačilo za Juventino

V nedeljo so odigrali trinajsto kolo prvenstva 2. amaterske lige. Na svoj račun so prišla predvsem tržaška moštva, ki so pregnala z vrha lestvice svoje furlanske tekmece. Na prvem mestu sta sedaj kar dve enajsterici iz naše pokrajine: Inter San Sabba in Muggesana, ki vodita s točko prednosti pred Isonzom, ki je moral po dolgem času zapustiti vodstvo lestvice. Sploh so furlanske enajsterice zašle v krizo. Po odličnem začetku prvenstva plačujejo sedaj svoj dolg, pozna pa se jim tudi, da niso navajene igrati na tako trdih igriščih, kot so tržaška. Ni pa rečeno, da je njihova usoda že zapečatena, saj prihaja stalno do presenečenj. Dovolj je, če si pogledamo Campanelle, ki so po omahljivem začetku sedaj kar petič zaporedoma zmagale in so se z desetimi priborjenimi točkami povzpele z zadnjih mest v sam vrh lestvice. Medtem ko je prišlo na prvih mestih do korenite spremembe, je ostalo dno lestvice nespremenjeno, z Aurisino, Libertasom TS in Libertasom s Proseka, ki si delijo zadnje položaje.

Med našimi ekipami je morala položiti orožje le Zarja, ki si je po odlični igri prav v zadnjih minutah zapravila dragoceno točko proti močni Muggesani (ki je s to zmago prišla na prvo mesto). Naj omenimo, da so Bazovci klonili po sedmih pozitivnih nastopih.

Brežani res nimajo sreče: v celotnem prvenstvu so doslej zmagali le enkrat, kar devetkrat pa so remizirali. Res je, da so tokrat nastopali na tujem proti solidnemu Foglianu.

Primorje je med našimi ekipami najboljše uvrščeno, čeprav je šele na sedmem mestu. Prosečani so si v nedeljo proti Portualeju zapravili zmago, kajti nasprotnik ni bil taka «sila», da bi lahko Primorje opravičilo zgubljeno točko.

Pri Vesni je še najbolj zadovoljen vratar Tence, ki ni prejel nobenega zadetka že 465 minut (od tekme Vesna — Primorje 19. novembra). Križani so v nedeljo zastreljali že drugo enajstmetrovko, ki bi lahko odločila o zmagi. To je bil že peti zaporedni pozitivni nastop predstavnikov križkega kluba, ki tako počasi utrjujejo svoj položaj na lestvici.

* * *

V skupini D je položaj ostal skoraj nespremenjen. Juventina je v nedeljo remizirala proti ne preveč močnemu Piedimonteju, kar presenеča, saj so štandreški igralci pričeli v tem prvenstvu res dobro, nato pa so pričeli popuščati. Čeprav niso igrali doma, je delitev točk zanje vseeno preskromno plačilo.

SKUPINA E

IZIDI: Libertas — S. Canzian 1:1, Muggesana — Zarja 2:0, Inter SS — Libertas Prosek 5:0, Fogliano — Breg 1:1, Portuale — Primorje 1:1, Aurisina — Isonzo 1:1, Flaminio — Vesna 0:0, Campanelle — Sagrado 1:0.

LESTVICA: Inter SS in Muggesana 17, Isonzo 16, Sagrado, Fogliano in Campanelle 15, Primorje in S. Canzian 14, Vesna 13, Zarja 12, Breg in Portuale 11, Flaminio 10, Aurisina 9, Libertas 7, Libertas Prosek 6.

PRIHODNJE KOLO: Inter SS — Muggesana, Isonzo — Portuale, Vesna — Libertas Prosek, San Canzian — Campanelle, Breg — Flaminio, Zarja — Fogliano, Primorje — Libertas, Sagrado — Aurisina.

SKUPINA D

IZIDI: Lucinico — Villanova 3:1, Cividalese — Torreanese 4:2, Pro Farra — San Rocco 2:0, Natisone — Vetroresina 1:0, Piedimonte — Juventina 0:0, Ziracco — Audax 4:3, Estudine — Valnatisone 2:1, San Marco — Aurora 3:1.

LESTVICA. Pro Farra in San Marco 19, Torreanese in Cividalese 17, San Rocco in Lucinico 15, Natisone, Piedimonte in Estudine 13, Ziracco in Juventina 12, Audax 11, Valnatisone 9, Aurora in Villanova 8, Vetroresina 5.

PRIHODNJE KOLO: San Rocco — Torreanese, Juventina — Ziracco, Estudine — Pro Farra, Villanova — Aurora, Vetroresina — Valnatisone, Cividalese — Natisone, Audax — Lucinico, San Marco — Piedimonte.

B. R.

Vratar Vesne Rado Tence v akciji pred svojimi vrati med nedeljskim srečanjem s tržaškim Flaminiom

PODATKI Z 2. DEŽELNEGA ZASEDANJA O ŠPORTU IN REKREACIJI

V devetih zanimivih referatih vrsta podatkov o športu v F-JK

Slovenska društva se premalo poslužujejo tujih naprav za svoje delovanje

Dne 9. in 10. decembra je bilo v Vidmu drugo deželno zasedanje o športu in rekreaciji, ki ga je priredilo deželno odborništvo za športne rekreacijske dejavnosti. Na zasedanju so predavatelji predstavili devet referatov, ki so pri, žal, zelo majhnem številu poslušalcev obravnavali vsa bistvena vprašanja športnih dejavnosti v naši deželi. Referati so precej zanimivi in bomo zato povzeli njihove značilnosti in tudi pomanjkljivosti.

Popis športnih naprav

Statistični urad deželne uprave je na pobudo odborništva za šport in rekreacijo izvedel popis športnih naprav in športnih objektov v naši deželi. Prvi rezultati popisa, ki so ga izvedli februarja in marca 1972, so objavljeni v brošuri, ki so jo prejeli udeleženci zasedanja. Podatki so razdeljeni v tri poglavja. Prvo poglavje obravnava število, površino in razporeditev športnih objektov, drugo analizira važnejše vrste objektov, tretje pa navaja število in značilnosti športnih društev in tekmovalcev.

Popis je deželna uprava izvedla, ker so bili zadnji podatki stari že 11 let in so bili obenem nepopolni. Popisovalna enota je «športni objekt», ki je, vsaj delno, na razpolago občinstvu. Iz popisa so tako izključeni npr. športni objekti v vojašnicah. Popisovalci so upoštevali vse zgrajene objekte in tudi tiste, ki so jih že začeli graditi, tako aktivne kot neaktivne. Vse popisovalne metode so bile zelo izpopolnjene in netočnosti je tako zelo malo.

2.896 objektov

V naši deželi je bilo ob popisu skupno 2.896 športnih objektov, od katerih je redno delovalo 2.633, v popravilu ali gradnji je bilo 177 objektov, zaprtih pa 86. 57,3 odst. objektov so popisovalci ocenili kot dobre, 10,8 odst. pa je v zelo slabem stanju. Leta 1961 je bilo v deželi le 1.583 objektov.

Vse objekte je moč razdeliti v tri skupine. 897 je posameznih objektov, 1.077 je zgrajenih v skupinah po več objektov, vendar namenjenih isti športni panogi (impianti monosportivi), preostalih 922 pa je del športnih centrov, kjer je več objektov namenjenih več športnim panogam (impianti polisportivi).

Največ objektov je last zasebnikov (1.334), sledijo krajevne ustanove (562) in verske ustanove (458). 275 objektov je namenjenih šolskemu pouku. Če pa pri teh podatkih ne upoštevamo balinarskih igrišč, se razmerje bistveno spremeni, saj so prav ta igrišča večinoma last zasebnikov, katerim pripada le 398 drugačnih objektov. Zanimivo je število, ki se nanaša na športnike, to je na CONI in športna društva, ki so lastniki le 106 objektov, med katerimi je 19 balinarskih igrišč.

Slovenski objekti

Če te podatke primerjamo s stanjem slovenskih športnih društev na Tržaškem, ugotovimo, da je stanje pri nas precej drugačno. Pri nas (po površni proučitvi podatkov) imamo 22 objektov, od katerih je 12 last športnih društev. Jasno je torej, da smo v tem pogledu korak za Italijani, ki so znali bolje izkoristiti tuje naprave za svoje delovanje.

Pomožni objekti

Zanimiv je tudi podatek o pomožnih strukturah (slačilnice, kopalnice, itd.), za katere so ugotovili, da jih je premalo, saj je kar 743 objektov brez vsakršnih naprav.

Razširjenost naprav

V naši deželi je največ balinarskih igrišč (1.012), sledijo nogometna igrišča (429) in telovadnice (272). Zimskošportnih naprav je 68 s 43 vlečnicami, naprav za vodne športe (jadranje in veslanje) pa 38. V primerjavi s podatki iz leta 1961, so povsod zabeležili veliko povečanje, razen pri balinarskih igriščih, katerih število je naraslo le za 5,6 odst. Zanimivo je tudi poprečno število prebivalcev za vsak objekt: 4.448 na telovadnico in kar 28.805 na bazen.

Razporeditev

Če preučimo še razporeditev športnih naprav v naši deželi, ugotovimo, da je v osmi «socioekonomski» coni (tržaška pokrajina in vse občine goriške pokrajine, kjer delujejo slovenska športna društva), 875 športnih objektov, to je eden na 491,6 prebivalca. To razmerje je v tržaški pokrajini višje (693,5) kot v goriški (331,8), ki je v tem pogledu najbolje opremljena pokrajina naše dežele.

Kot zadnji statistični podatek pa navajamo, da je dežela nakazala prispevek za nadaljnjih 293 objektov, katerih pa še niso začeli graditi.

Analiza

Drugi del raziskave podaja analizo o obstoječih napravah. Navajamo le nekaj najzanimivejših podatkov, ki se nanašajo na 8. «socioekonomsko» cono. Telovadnic je 170 s skupno površino 41.219 kv. metrov, to je 10 prebivalcev na kv. meter. V tržaški pokrajini je to število 13, v gorjški pa 8. Nogometnih igrišč je skupno 115: 3.740 prebivalcev na igrišče. Odbojkarskih in košarkarskih igrišč je 164 (eno na 2.312 prebivalcev), bazenov pa pet: tri na Tržaškem in dva na Goriškem. Ta zadnji podatek pa nam daje precej misliti, saj je znano, da je v Trstu le en bazen dostopen občinstvu, dežela pa navaja tri aktivne bazene. Zanimivo je tudi, da je v deželi 47 bazenov, od katerih pa je 31 v 7. «socioekonomski» coni (Gradež in Lignano).

Društva

Zelo površni pa so podatki o športnih društvih in tekmovalcih v naši deželi. Kdor bo prebiral te podatke, bo mislil, da je naša dežela športno zelo razvita. Raziskava pa ni razlikovala med tekmovalnimi društvi, včlanjenimi v CONI in rekreacijskimi društvi. Kdor pozna število tekmovalnih društev se bo te razlike takoj zavedal. Kot primer naj navedemo število društev, ki gojijo namizni tenis, kjer je razlika največja. Pod okriljem CONI deluje 27 društev, iz popisa pa je razvidno, da se z namiznim tenisom bavi 146 društev: kdor je obveščen le o tem drugem podatku, si bo ustvaril napačno sliko o športnem življenju v naši deželi.

Upoštevajoč te ugotovitve, prelistamo k uradni statistiki, ki trdi, da je v naši deželi 2364 društev, od katerih je 548 nogometnih, 242 balinarskih, 212 košarkarskih, 206 odbojkarskih itd. Tekmovalcev je skupno 72.941, od katerih 32418 v 8. «socioekonomski» coni (poprečno 62 na društvo). To pa so tudi vsi podatki, ki jih je dežela objavila.

S. J.

PREGLED ENOLETNEGA DELOVANJA SLOVENSKE ZAMEJSKE KOŠARKE

Leto 1972 je za našo košarko pomenilo uveljavitev te panoge

Obračun pretekle sezone je bil za naše košarkarje vsekakor uspešen

Leto 1972 je bilo leto uveljavitve košarke pri nas. Naša košarkarska «populacija» se je povečala z dvema novima društvoma (Kontovel in Sokol). Dom Gorica je temeljito organiziral svojo dejavnost, «veterana» Bor in Polet pa sta okrepila svoje delovanje. Že zaradi teh ugotovitev menimo, da je bila minula košarkarska sezona uspešna.

Uspešna in spodbudna je bila tudi dejavnost naše košarke v okviru Združenja slovenskih športnih društev v Italiji. Upravičeno lahko menimo, da je prav košarka v okviru Združenja najresneje in najbolj dosledno delovala v težkih okoliščinah s cilji, ki so in morajo biti skupni našemu športu.

Sicer pa si oglejmo «zgodovino» naše košarke za leto 1972.

JANUAR

V teku je bilo več zveznih prvenstev. Bor se je udeleževal D lige, mladinskega in naraščajniškega prvenstva. Polet pa v prvenstvih «pomlad», mladink in dečkov. ŠZ Bor je priredil 1. Borov festival minibasketa, športnokulturno manifestacijo za najmlajše, ki je žela med udeleženci velik odziv in uspeh. Prvo skupno mesto je osvojilo ŠZ Bor, drugo pa Polet. Robert Klobas, ki je v eni sami naraščajniški tekmi dal kar 66 točk je postal športnik meseca po anketi Primorskega dnevnika.

FEBRUAR

V mladinskem prvenstvu je Bor po zadnjem kolu osvojil predzadnje mesto s 6 točkami. Končalo se je tudi naraščajniško prvenstvo. Bor je osvojil odlično drugo mesto. Začetek dveh prvenstev: kadetov in naraščajnic (v obeh je nastopal tudi Polet).

MAREC

Nadaljevala so se mladinska prvenstva. Bor je zašel v krizo v D ligi.

APRIL

Borovi člani so gostovali v Mariboru. Odigrali so tekmo z Branikom in zgubili z izidom 83:64. V goriški skupini mladinskih iger je bil Dom iz Gorice v svoji skupini tretji.

MAJ

Nabrežinski Sokol je ustanovil sekcijo minibasketa. Trenerski posel je prevzel Adrijan Zavadlal. Končala se je D liga. Bor je bil na predzadnjem mestu lestvice.

JUNIJ

V okviru kulturnošportnih manifestacij ob otvoritvi novega openskega igrišča so bile na sporedu tudi košarkarske tekme v ženski in moški konkurenci. Na turnirjih sta nastopala Polet in Bor z zadovoljivimi uvrstitvami. Borovi člani so odigrali tekmo v Padričah z jugoslovanskim prvoligašem Bosno iz Sarajeva. Dne 20. 6. je bil Bor ponovno zaposlen v mednarodni tekmi, tokrat proti Slasku iz Wroclawa; tekma je bila v Padričah. Polet je priredil zaključno slovesnost svoje športne aktivnosti. Na sporedu so bile tudi košarkarske tekme. Društvo je nagradilo zaslužne košarkarske delavce, trenerje in igralce. Presenečenje na «1. maju»: Borovi naraščajniki so premagali ljubljansko Olimpijo z izidom 65:62. Minibasket v ospredju. Na turnirju mestnih okrajev je mešana ekipa Bora in Poleta v minibasketu zasedla tretje mesto.

JULIJ

Prvega julija je odšla v Sečo na trenerski in izpopolnjevalni tečaj skupina 40 tečajnikov vseh naših društev. Tečaj je bil uspešen. Vodil ga je priznani slovenski strokovnjak Mik Pavlovič. Koren, Gantar in Ražem so odpotovali v Kočevje na skupne priprave slovenske mladinske reprezentance. Naši mladi igralci so se v Kočevju dobro izkazali.

AVGUST

Mladinska reprezentanca ZSŠDI je nastopala na «športnem tednu Gaje». Naši košarkarji so v ostri konkurenci zasedli prvo mesto. Prav tako prvo mesto je zasedla reprezentanca v minibasketu ZSŠDI, ki je nato nastopila na stadionu «Pino Grezar» v okviru Tržaškega festivala košarke. Naši košarkarji so s prvim mestom dosegli do tedaj naš najbolj prestižen uspeh. Ekipa ZSŠDI v minibasketu je bila za mesec avgust «športnik meseca» po anketi našega dnevnika.

SEPTEMBER

Naše ekipe so bile s pripravami za razna prvenstva v zaostanku.

OKTOBER

V Nabrežini so odprli novo telovadnico. Na sporedu sta bili tudi dve košarkarski tekmi. Lloyd Adriatico — ZSŠDI (mladinci) 79:53, Inter 1904 — ZSŠDI (minibasket) 58:52. Bor, Polet in Kontovel so začeli s prijateljskimi tekmami. Na turnirju SABA je sodeloval tudi Kontovel, ki je zasedel 4. mesto. Mladinska ekipa ZSŠDI je gostovala v Ljubljani, kjer je nepričakovano v predtekmi srečanja Olimpija — Lokomotiva premagala mladinsko postavo Olimpije s 57:56.

NOVEMBER

Druga izdaja Borovega festivala v minibasketu je doživela rekordno udeležbo. Zanimanje za to športno manifestacijo je bilo splošno. Prvič se je festivala udeležilo tudi ljubljansko društvo «Tone Čufar». Na končni lestvici je bil prvi Ferroviario, Bor četrti. Začelo se je naraščajniško prvenstvo; udeležujejo se ga Bor, Polet in Kontovel. Začela se je tudi D liga in mladinsko prvenstvo, kjer nastopata dve Borovi peterki. Polet se je udeležil turnirja v Postojni, kjer je osvojil tretje mesto.

DECEMBER

ZSŠDI je izdalo prvo številko «Domačega košarkarskega biltena», novega trenerskega košarkarskega priročnika za naše trenerje. V organizaciji ZSŠDI se je začelo slovensko naraščajniško prvenstvo. Udeleženci: Kontovel, Polet, Sokol, Dom Gorica in Bor. Bor je gostoval s člani v Anhovem. Kljub dobri igri so bili borovci tretji. V vseh prvenstvih je počitek zaradi praznikov.

* * *

Kot vidimo, je bila košarkarska aktivna dejavnost plodna. Dosedanji uspehi pa nas morajo spodbuditi, da se popravijo storjene napake in vztraja na začrtani poti resnega in požrtvovalnega dela.

SLOVENSKO PRVENSTVO

V nadaljevanju slovenskega naraščajniškega prvenstva bosta danes v telovadnici v Nabrežini na sporedu dve tekmi: ob 15.30 se bosta sporijela Sokol in Polet, ob 17. uri pa Dom Gorica in Kontovel.

b. l.

SNEŽNE RAZMERE

Madonna di Camp.	30 - 90 cm
Cortina d'Ampezzo	5 - 45 cm
Selva Gardena	10 - 40 cm
Krvavec	15 cm
Vogel	50 cm
Vojsko	6 cm
Planica	6 cm
Jezersko	3 cm

SOVODNJE OB KONCU LETA

Težave ekipe zaradi pomanjkanja igrišča

Sovodenjci so trenutno na 2. mestu v 3. AL

Ker smo že ob koncu leta napravimo majhen obračun nogometne ekipe Sovodnje, ki igra v 3. amaterski kategoriji. Najpomembnejše je seveda, da je ekipa trenutno na drugem mestu lestvice, eno točko za Vermeglianom. Samo točka razlike torej ločuje prvo od druge in pomisliti moramo, da bodo v drugem delu prvenstva igrali Sovodenjci doma proti tej ekipi.

Druga ugotovitev je bolj žalostna: v Sovodnjah nimajo nogometnega igrišča in vsako domačo tekmo igrajo na štandreškem polju. Po eni strani je to dejstvo negativno, po drugi pa je koristno za vso ekipo. Vedeti je namreč treba, da nogometaši trenirajo dvakrat na teden in ob določenih urah, ker je sicer igrišče zasedeno od domače ekipe. Tako sovodenjski igralci hodijo redno in točno na treninge, kar se na tekmah pozna.

Sedaj pa poglejmo dosežke ekipe v luči številk. Do sedaj so Sovodnje prejele samo štiri gole (dva iz enajstmetrovke). Največja zasluga za to gre gotovo vratarju Gianiju Marsonu, ki je vsako nedeljo med najboljšimi na igrišču. Marson, ki je obenem tudi trener ekipe, zbuja pri vseh mlajših igralcih veliko volje do igre in vsi se čutijo zelo gotovi na igrišču, ker vedo, da imajo v vratih igralca, ki se za vsako tekmo vestno pripravi in si ne dopušča niti trenutka odmora v vseh 90 minutah. Omeniti je treba, da je vratar Sovodenj igral skupno več kot pet sto minut, ne da bi prejel gol.

V napadu je slovenska ekipa dosegla 16 zadetkov, in sicer 6 Bruno Marson, 3 Sambo, 2 Florenin in 2 Zavadlav, po enega pa Petejan in Corva. Najuspešnejši je bil, kot se vidi, Marson, vratarjev brat, ki je gotovo med najbolj zanesljivimi v napadu. Najmlajši (in gotovo eden od najbolj obetajočih igralcev) je mali Sambo, ki je doslej dosegel že tri gole.

Kakšna pa je igra Sovodenj? Točnega odgovora ne moremo dati, kajti letos igra več igralcev v prvi ekipi, ki so do lani branili barve mlajših ekip. To se pravi, da nimajo še dobre skupne igre; izkažejo pa se nekateri igralci, kot so Corva, Florenin in Zavadlav, ki bi gotovo bili še boljši, če bi znali med tekmo igrati umirjeno.

M.

Mladi Sambo je do sedaj dosegel tri gole za sovodenjsko ekipo

SMUČANJE

LECCO, 27. — V Leccu se je pričel italijanski teden v smučarskih tekih. Danes, v prvem dnevu, je bil na sporedu štafetni tek 3x8 km, kjer je zmagalo C moštvo italijanskih finančnih stražnikov s časom 1.49'36". Prva nevojaška postava je bila šele sedemnajsta, medtem ko so bili vsi italijanski reprezentanti razdeljeni po raznih vojaških ali polvojaških ekipah.

V petek bo na sporedu drugo tekmovanje tega turnirja. Na sporedu bo tek na 50 km, zadnja preizkušnja pa bo na sporedu v nedeljo, ko se bodo tekmovalci pomerili na 15 km.

TENIS

MIAMI BEACH, 27. — Italijan Carlo Borea se je uvrstil v četrtfinale mednarodnega mladinskega teniškega turnirja «Orange Bowl» v Miami Beachu. V osmini finala je premagal Američana Meyersa s 6:3, 6:4.

ŠPORT NA TV

RIM, 27. — Italijanska televizija bo v nedeljo oddajala na prvem sporedu s pričetkom ob 15. uri prvenstveno košarkarsko tekmo italijanske A lige med Snaiderom iz Vidma in Goreno iz Padove.

ODBOJKA

POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

Panini kljub porazu napredoval v višje kolo

Hapoel — Panini 3:2 (15:10, 12:15, 13:15, 15:6, 15:11)

V povratnem srečanju odbojkarskega turnirja za evropski moški pokal prvakov je Panini iz Modene zgubil proti izraelskemu prvaku Hapoelu, a se je kljub temu uvrstil v nadaljnji del tekmovanja. To pa zato, ker je doma premagal izraelsko šesterko s 3:1. V povratnem srečanju je italijanski prvak nastopil okrnjen, saj je igral brez kapetana in najboljšega igralca Nanninija. V tretjem setu, ko so gostje vodili z 2:1, se je poškodoval še Montorsi in s tem je nedvomno imel Hapoel dokaj olajšano pot do zmage. V naslednjih dveh nizih se je Panini še nadalje dostojno upiral razigranim domačinom, toda poraza le ni mogel preprečiti. Po tem uspehu je Panini že druga italijanska ekipa, ki je ostala v mednarodni konkurenci. Pred modenskim klubom si je bivši italijanski prvak Ruini priboril mesto med osmimi najboljšimi odbojkarskimi ekipami v Evropi v turnirju za pokal pokalnih prvakov.

G. F.

RIM, 27. — Italijanska nogometna zveza je sporočila, da moštva C in D lige ne bodo odigrala prvenstvenih srečanj 31. decembra, ko bodo imela dan počitka.

OBVESTILA

ŠD Breg prireja 6. januarja 1973 tradicionalni izlet v Kranjsko goro. Vpisovanje pri vaških zastopnikih: (Edvin Rapotec — Boršt, Jordan Kralj — Domjo, Peter Štrajn — Dolina, Boris Mihalič — Boljunec 201).

Vpisovanje se bo zaključilo 3. januarja 1973.

SPDT obvešča, da se v nedeljo, 7. januarja prične smučarski tečaj. Tečajniki bodo vadili pri Sv. Antonu in v Žabnicah.

Prvi dve nedelji ne bo mogoče sprejeti novih tečajnikov, ker so posamezni razredi že zasedeni.

Derbi med mladimi nogometaši Gaje in Vesne se je končal z remijem

KULTURNO DELO

TOMAŽ PAVŠIČ

KLUBA STARIH GORIŠKIH ŠTUDENTOV

2.

Urejeval je med drugim list «Samouprava» in dodobra spoznal vse občine v deželi, kar mu je pozneje koristilo, ko je po prvi vojni branil pravične zahteve goriških rojakov za povračilo vojne škode. Kapilarno spoznavanje «terena» in ljudi mu je omogočilo, da je laže pomagal slovenski stvari, dokler se zaradi fašizma ni bil prisiljen umakniti čez mejo v Jugoslavijo. Kot odličen upravni in finančni uradnik se je zaposlil v Mariboru, nato pa v Ljubljani, kjer je bilo njegovo stanovanje zatočišče marsikateremu primorskemu beguncu. Nekoč bojevnik na soški fronti, se je udeležil kot 53-letni mobilizirani častnik tudi boja pri Ptuju, kjer so ga Nemci zajeli v aprilskih dneh 1941. Po osvoboditvi se je vrnil na Goriško in svoje strokovno znanje dal na razpolago novi domači oblasti. Sedaj živi in «predseduje» v Vrtojbi. Njegovo pisano življenje, pa tudi dolga in zanimiva doba, ki je bila okvir njegovemu delu in njegovim stremljenjem, bi bila izredno gradivo za memoarsko delo.

* * *

Juventus fervida. Nekdanji študentje nemške in slovenske gimnazije v Gorici so že prej gojili tovariške in prijateljske stike. Bilo jih je 42, ki so maturirali do leta 1915, zbirali so se že več let v Gorici in okolici, a najpomembnejši sestanek je bil 22. septembra 1963 pri Komelu v Kromberku. Nekaj teh seveda ni več med živimi. Tedaj so bili prisotni dr. Miahel Toroš (ap. administrator jugoslovanskega dela goriške nadškofije), bivša poslanca v rimskem parlamentu dr. Karel Podgornik in dr. Engelbert Besednjak, dr. Lambert Mermolja (bivši predsednik DFJ v Italiji), Franc Trdan (nekdanji župnik v Podgori, pozneje minister za verske zadeve v hrvaški republiški vladi), ravnatelj dr. Anton Pavšič iz Gorice, prof. Rado Bednařik iz Gorice, France Gorkič iz Vrtojbe, Ludvik Zorzut iz Kanala, živinozdravnik dr. Josip Grbec iz Šempetra, inž. Josip Rustja iz Gorice, dolgoletni župnik v Volčah, Lojze Kodermac in še mnogi drugi.

Najstarejši med vsemi, geograf prof. dr. Prijatelj, ki je pred prvo svetovno vojsko poučeval na goriški gimnaziji, pa je prišel na sestanek v Kromberk iz Ljubljane kljub svojim osemdesetim letom kar s kolesom; pot je opravil v treh dneh! Tedaj so tudi izvolili iz svoje srede odbor, ki naj bi najprej poskrbel za postavitev spominskih plošč Andreju Gabrščku in dr. Antonu Gregorčiču; predsednik je postal France Gorkič, tajnik Ludvik Zorzut, člani pa dr. Gerbec, inž. Rustja in Valentin Poberaj. Pripravljalno delo pa ni bilo lahko; tudi so mislili, da je to enkraten podvig in niti France Gorkič tedaj ni predvideval, da bo postavljanje plošč postalo stalna «kulturna akcija» goriških študentskih veteranov. 6. maja 1964 je klub, tedaj še «Odbor za postavitev spominskih plošč Gabrščku Andreju in Gregorčiču dr. Antonu» poslal v svet svojo prvo poslanico; sredstva so študentje zbirali na dveh računih, v Šempetru za to stran, v Gorici pri inž. Rustji pa za zamejstvo. (Prvotni odbor se je kot odbor Kluba pozneje nekoliko preoblikoval in trenutno so najbolj agilni France Gorkič, Kazimir Saunig in Vence Žnidaršič). Kmalu so zbrali 357.257 starih dinarjev in seveda je bilo v tem znesku mnogo njihovega osebnega prispevka. V začetku septembra 1965 so člani kluba že razposlali vabila s tole vsebino: Vabilo / V nedeljo 12. septembra 1965 odkrijemo / SPOMINSKI PLOŠČI / borcema za pravice goriških Slovencev / ANDREJU GABRŠČKU — v Kobaridu ob 11. uri (govori prof. Rado Bednařik iz Gorice / dr. ANTONU GREGORČIČU — na Vrsnem ob 15. uri (govori pisatelj France Bevk) / Pridite, da počastimo spomin svojih zaslužnih mož / Stari goriški študentje.

* * *

Žal ni mogoče več zbrati vseh podatkov o posameznih prireditvah starih goriških študentov, da bi jih lahko sistematično nanizali, a to niti ni nujno potrebno. Napisani na ploščah pa sami po sebi zgovorno pričajo, katerim in kakšnim osebnostim iz naše zgodovine sta veljala občudovanje in hvaležnost študentov in rojakov, ki so skoraj zmeraj pomagali klubu uresničiti pobudo. V prvih letih se je moral klub še boriti za uradno priznanje; tega je v polni meri dobil na drugi Vodopivčevi proslavi, ki je bila v Ročinju in so se je udeležili tudi vsi vidni predstavniki političnega življenja na Goriškem.

In kako so potekale proslave, odkritja.

Predsednik Gorkič je vsakič vodil proslavo od začetka do konca. Njegovi izvirni nagovori Slovencem, dekletom in fantom, možem in ženam so dajali občutje vsemu, kar je bilo ob odkritju povedanega, zapetega, doživetega. S sposobnostjo nešteto krat preskušenega režiserja mu je vselej uspelo ustvariti brž v začetku slovesno razpoloženje, ki se je nadaljevalo v valovanju domačnosti in izjemnosti, sprejemljivi poučnosti pa celo šegavosti in ljudski poetičnosti, katere mojster — priložnostni pesnik je bil nepogrešljiv Ludvik Zorzut. Pri odkritjih so nastopali šolski otroci, ki so zmeraj deklamirali Gregorčičeve pesmi, Gorkičev vnuk dijak Dragan Kulnik je večkrat podajal Zorzutove prigodnice ali pa kako Gregorčičevo. Prepevali so pevski zbori, vedno je bila na vrsti tudi točka «pozdravi», nikoli niso izostali pred-govori in po-govori, vsem pa so se zelo vtisnili v spomin slavnostni govori, ki so jih nemalokrat izvrstno podali ugledni kulturni ljudje. Za prva odkritja so klubovci tudi dali nalepiti tiskane plakate, pozneje pa so ugotovili, da jim to sploh ni potrebno. Pri večini odkritij so dekleta prodajala slike - razglednice slavljencev, na razpolago pa je bil tudi spominski žig. Te proslave — kjerkoli so bile in kakršnokoli že je bilo vreme, so izzvenele vedno v nekaj ljubkega, sicer že znanega, a tudi zmeraj nanovo doživetega. Držal se jih je neki neopredeljivi čar pristne ljudskosti in kulturne posebnosti. To so hitro opazili tudi gostje iz osrednje Slovenije in marsikdo je rekel: tako prisrčna ljudska slavja so možna samo na Primorskem.

* * *

Kratka kronika proslav in besedila s spominskih plošč in spomenikov.

Vse plošče so iz marmorja; večinoma so kamen pripeljali neposredno s Krasa. Črke je vrezoval Just Vižintin. Napisi so v modri barvi, le besedilo Klavžarjeve plošče v Vipavi je v rdeči in zlati barvi. Pri nekaterih ploščah so sodelovali arhitekti, največkrat pa je bilo to delo prepuščeno iznajdljivosti klubovcev in kamnoseka. Besedila sta sestavljala in zbirala France Gorkič, sprva mu je pomagal Ludvik Zorzut, pomagali pa so tudi drugi in včasih so se posvetovali s pokojnim Francetom Bevkom. Na mnogih ploščah so za gesla nad imenom uporabili izvirne ali prirejene verze, ki so na kratko, a jasno izražali bistvo dela, ideje ali osebnosti slavljenca. Včasih so si upravičeno dovolili tudi bolj vzvišen slog, na primer napis na Škrbčevi plošči na goriški Kostanjevici. Na nekaterih ploščah so tudi kaki stilizirani znaki, na primer glasbena lira na Premrlovi plošči in na plošči za stoletnico čitalnice v Vrtojbi. Črke skoraj na vseh ploščah so iz velike abecede in sicer tako, da je ime izpisano s krepkejšimi in večjimi.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 833 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 28. decembra 1972

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 50101-603-45361 «ADIT» - DZS, Ljubljana Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO UNIČUJOČEM POTRESU V MANAGUI

BOJ PROTI EPIDEMIJI IN LAKOTI PRVA NALOGA NIKARAGUJSKE VLADE

Pristojni organi so ukazali prebivalstvu, naj obvezno zapusti mesto - Reševalne ekipe polivajo ruševine s tekočim apnom, da bi vsaj delno razkužile mesto

MANAGUA, 27. — Nikaragujska vlada je proglasila središče Manague, ki ga je sobotni potres najhuje poškodoval, za okuženo področje. Vest je sporočil predstavnik gasilcev Mike Gonzales, ki je povedal, da reševalne ekipe polivajo po omenjenem področju tekoče apno da bi ga vsaj deloma razkužile in omejile možnost epidemije. Pod ruševinami je namreč še na tisoče razpadajočih trupel, ki zastrupljajo zrak.

Pristojni organi so odredili prisilno izselitev managujskega prebivalstva. Ukazali so Rdečemu križu, naj ne daje živeža ljudem, ki se nočejo odseliti. Ukrep je bil nujno potreben, da se preprečijo posledice epidemije, pa tudi oskrbovanje prebivalstva z živežem je zelo težavno, ker primanjkuje prevoznih sredstev in ceste so deloma neuporabne.

Na letališču nikaragujske prestolnice so medtem nakopičili goro sredstev za prvo pomoč, ki so jih poslali Rdeči križi vseh držav. Zaradi pomanjkanja prevoznih sredstev pa doslej niso še utegnili prepeljati vsega materiala v mesto.

Rimski radioamater Gastone Vita, ki ima siglo VGS, se je danes povezal z nikaragujskim radioamaterjem, ki oddaja iz kontrolnega stolpa na managujskem letališču. Dobil je tako prve podrobnejše vesti o položaju v mestu in predvsem o področjih, ki jih je sobotni potres popolnoma uničil. Med popolnoma porušene četrti je treba všteti San Sebastiano, kjer je bila občinska palača, sedež družbe za telekomunikacije in uredništvi listov «La Prensa» in «Novenades»; S. Michele, kjer so imele svoj sedež glavne tržnice; «Bologna 2», kjer so bila predstavništva tujih avtomobilskih podjetij in tovarna za proizvajanje šibic; četrt «Redentor», kjer so bila koncentrirana skoraj vsa diplomatska predstavništva in poslopje državne družbe za električno energijo; «pedagoško področje», ki so ga tako imenovali, ker sta bili tu državna in srednjeameriška univerza; četrt Trionfo, kjer je bilo sodišče in velika destilerija; četrt Roma; moderno naselje Belo horizonte ob avtocesti, ki je povezovala Managuo z Matagalpo. Popolnoma uničene so tudi četrti, kjer je bila pobolševalnica za mladoletnike, vojašnica gasilcev in jetnišnica, v kateri je po prvih ugotovitvah umrlo vsaj tisoč zapornikov.

Nepoškodovane ali pa malo poškodovane so četrti «Bologna 1», in področje okoli predsedniške palače. Nikaragujski radioamater je tudi povedal, da so potresni sunki popolnoma uničili tri glavne bolnišnice, zato kirurgi operirajo bolnike kar na prostem.

Managua je bila povezana z ostalim delom države s tremi velikimi cestami. Po vesteh iz prizadetega mesta, kaže, da je zahodna cesta (Managua — Lion) uporabna od šestega km dalje, vzhodna (Managua — Granada) je uporabna od dvajsetega km dalje, ni pa še znano, če je uporabna avtocesta Managua — Matagalpa.

Nikaragujska vlada bo v kratkem imenovala komisijo mednarodnih znanstvenikov, ki bi morala ugotoviti ali se mesto lahko obnovi na istem področju ali pa ga bo treba zgraditi drugje. Kaže, da so pristojni organi že izbrali nov kraj, ki se nahaja kakih 8 km vzhodno od sedanje prestolnice.

Mednarodnemu Rdečemu križu se je pridružila pri zbiranju prispevkov za prizadeto prebivalstvo tudi «Charitas internationalis». Organizacija je že izročila nikaragujski vladi 100.000 dolarjev, obvezala pa se je, da bo še naprej zbirala zdravila, odeje, šotore in oblačila. S privoljenjem italijanske vlade in ustanove CONI, je italijanska bezbolska zveza začela zbirati prispevke za družine nikaragujskih športnikov. Italijanska bezbolska reprezentanca se je namreč pred kratkim udeležila svetovnega prvenstva v Managui.

Mednarodna organizacija Rdečih križev je sporočila, da se je 25 organizacij odzvalo pozivu nikaragujske vlade in je že poslalo prizadetemu prebivalstvu sredstva za prvo pomoč. V kratkem bodo odpotovale v Managuo tudi številne kirurške ekipe in zdravstveno osebje, ki je specializirano v boju proti epidemijam.

Ponoven potres v dolini Belice

VALLE DEL BELICE, 27. — Zemeljska potresna dejavnost je ponovno prizadela to dolino in okoliške kraje, ki so bili žrtve leta 1968 strahotnega potresa. Davi ob 9.15 se je zemeljska skorja začela spet tresti. Potres je dosegel jakost od 5. do 6. stopnje po Mercallijevi lestvici. Okoli poldne se je potres ponovil, čeprav z zmanjšano jakostjo.

Potres je povzročil na vsem prizadetem področju Sicilije precejšnjo paniko. Ljudje so zapuščali svoje domove ter se podali z vsemi sredstvi proti bližnjim mestnim središčem. Mnogi so zapustili svoja stanovanja ter se skušali naseliti v zapuščenih barakah, ki so bila zgrajena po potresu pred štirimi leti.

V seizmoloških postajah so zabeležili samo dva potresna sunka, toda ne more se izključiti, da jih je bilo več. Krajevne oblasti so pozvale vladne organe, naj takoj priskočijo na pomoč, da ne bi prišlo do zastojev, ki so jih zabeležili leta 1968.

Nikaragujski vojaki in gasilci z buldožerji in dinamitom podirajo poslopja in zidove, ki jih je sobotni potres tako poškodoval, da predstavljajo nevarnost za reševalne ekipe

NASTOP KATOLIŠKIH KROGOV PROTI FRANCOVEMU REŽIMU

«Justitia et pax» obsoja državno nasilje v Španiji

Stališča komisije organizacije se ujemajo z mnenjem članov škofovske konference

MADRID, 27. — Ob mednarodnem dnevu miru, ki ga bodo praznovali po vsem svetu 1. januarja, je spanska vseurzavna komisija «Justitia et pax» (gre za samostojno organizacijo, ki jo je ustanovila španska škofovska konferenca) objavila delovni dokument z naslovom «Mir je možen».

V dokumentu se obravnavajo razna vprašanja, tako na mednarodni, kot tudi na španski državni ravni, ki predstavljajo resno oviro za uresničenje miru.

Glede Španije je dokument komisije «Justitia et pax» zelo polemičen. Najprej namreč ugotavlja, da v nekaterih krogih skušajo prikazati razmere v tej deželi kot zelo boljše kot drugje, medtem ko v resnici obstajajo tam resni konflikti, ki jih ni mogoče prikrivati.

V nadaljevanju dokument obravnava vsa posamezna vprašanja, ki predstavljajo resno oviro za uresničitev miru v Španiji.

«Naša skupnost — je rečeno v dokumentu — zahteva učinkovitejše pravno in praktično priznanje ne malega števila človečanskih ter osnovnih državljanskih pravic».

«Treba je pohiteti s priznanjem pravice državljanov do združevanja, razvijati državljansko javno zavest ter priznati pravico do svobodnega izražanja, ki je danes zelo okrnjena zaradi strogih ukrepov oblasti, ki imajo praktično v svojih rokah vsa občila ter lahko izvajajo sistematično enostransko propagando».

V dokumentu se nadalje obravnavajo vprašanja pravosodja, draginje in prisilnega izseljevanja. Spričo krivičnosti, ki se porajajo na teh področjih, gospodarsko zapostavljeni ljudje menijo, da gre za pravo socialno izzivanje, za pravcat «atentat na družbeni mir».

Zelo pomembna je nadalje zahteva, da se napravi konec diskriminacijam med zmagovalci in premaganimi v zadnji državljanski vojni. To zahtevo bi bilo treba uresničiti v najbližji bodočnosti. Nadalje je treba uzakoniti pravico do stavke, kot ta obstaja v drugih državah, ker to pač zahtevajo zakoniti interesi delavcev.

Komisija organizacije «Justitia et pax» zahteva nadalje drugačno politiko do vseučilišč, ker ni mogoče reševati ta vprašanja

V nadaljevanju dokument poudarja potrebo, da si cerkvena skupnost čimprej in v največji meri pribori samostojnost in neodvisnost od javnih oblasti, da bi tako lahko razglasila vse krivice in nasilja ustaljenega družbenega reda. «Zelo daleč smo — pravi komisija — od zgraditve družbe, kjer bi vladal mir, ko pa je gospodarsko in družbeno življenje zasnovano na obrambi prvenstvenih interesov manjšine na škodo večine».

Dokument komisije «Justitia et pax» je posebno pomemben, ker bodo španski škofje v kratkem objavili svoja stališča glede odnosov med cerkvijo in državo. Stališča komisije se baje popolnoma ujemajo s stališči škofov.

Luis Inciarte, eden izmed 16 Urugvajcev, ki so se rešili iz strmoglavljenega «fokkerja», uživa v prijetnem pogovoru z lepim santiaškim dekletom

Ponoven razmah gverile v Ulstru

BELFAST, 27. — Angleške vojaške oblasi so včeraj aretirale Roberta Devlina, ki je brat socialdemokratskega laburističnega poslanca Paddyja Devlina. Oblasti so ga priprle v internacijsko taborišče v Long Keshu. Neki vojaški glasnik je izjavil, da bi se utegnilo zgoditi, da se bo moral Devlin zagovarjati pred sodiščem v najkrajšem času.

Medtem se je v Severni Irski zopet razvnela gverilska dejavnost. Tako v Belfastu, kot drugje, je bilo slišati streljanje in eksplozije. Na srečo ni bilo človeških žrtev.

FORT SUMMER (New Mexico), 27. — Vsaj šestnajst oseb je izgubilo življenje in deset je bilo ranjenih v prometni nesreči pri Fort Summerju. Avtobus, s katerim so nesrečneži potovali, je čelno trčil v tovornjak na mostu v bližini mesteca.

IZJAVE URUGVAJSKEGA ODPRAVNIKA POSLOV V ČILU

Junaštva in ljudožerstvo pri tragediji na Andih

Študent medicine je operiral ponesrečenega tovariša v skrajno težkih razmerah in mu rešil življenje

SANTIAGO DE CHILE, 27. — Polemika o domnevnem ljudožerstvu na andskih vrhovih v Čilu, se še ni polegla. Kar se je še včeraj zdelo neverjetno je, čeprav posredno, priznal sam odpravnik poslov urugvajskega veleposlaništva v Čilu Cesar Charlone, ki je dejal, da je prišlo do primerov ljudožerstva, čeprav je na drugi strani branil prizadete te tragedije v visokem andskem gorovju. Urugvajski diplomatski predstavnik je obsodil čilske in druge časopise, ki so izkoristili na senzacionalen način ta žalosten dogodek.

«Naj nihče — je dejal urugvajski diplomatski predstavnik — ne presoja z lahkoto te zadeve, pač pa naj pomisli, kaj bi on sam napravil v tistih razmerah. Govorim kot človek, kot oče in ne kot diplomat. Ti mladeniči so vsi katoličani, toda v tistih razmerah jim ni preostalo nič drugega». Diplomat je pristavil da bodo mladi preživeli napisali knjigo v kateri bodo izpričali svoja doživetja. Po vrnitvi v Montevideo bodo podali izjave v zvezi z dogodki na andskih Kordiljerah.

Polemika o ljudožerstvu na Andih v višini 4.000 m se je začela, ko je čilski časopis «La segunda» objavil senzacionalen članek v katerem je bilo napisano, da so reševalci našli na andskem pogorju samo šest trupel (treh moških in treh žensk), ki so bila nedotaknjena. Ostala trupla so izkazovala nedvomne znake kanibalskega izkoriščanja. Te vesti so drugi časniki pozneje zanikali kot neresnične.

Kaj se je pred desetimi tedni zgodilo na andskem pogorju v višini 4000 m, se mogoče ne bo nikoli zvedelo. Gotovo je le, da je 16 ljudi, ki so preživeli letalsko katastrofo, ostalo pri življenju več kot 70 dni. Kako so se hranili? S čokolado in drugo pičlo hrano, ki so jo imeli pri sebi? Odgovor na to vprašanje je zelo težak. Izjave pooblaščenih uradnih zastopnikov izključujejo to možnost ter potrjujejo domnevo, da so se preživeli res hranili s človeškim mesom. Nihče pa jih zaradi tega ne obsoja. Ne ki, ki so za priložnost izdelali celo ki, ki so za priložnost izdelalo celo nekakšno teorijo, ki naj bi opravičevala dogodek.

Ne vemo še z gotovostjo, če je prišlo na Andih do primerov ljudožerstva. Mogoče bomo zvedeli kaj več, ko bodo prizadeti podali svoje izjave v zvezi s tem dogodkom. Gotovo pa je, da je prišlo po tragediji urugvajskega letala do dejanj, ki so samo v čast ljudi, ki so se znašli, ne po svoji krivdi, v skrajno težkih življenjskih razmerah. Urugvajski odpravnik poslov Charlone je omenil požrtvovalnost študenta medicinske fakultete Roberta Canesse, ki je v skrajno težkih razmerah, ne da bi razpolagal s potrebno opremo, operiral enega od svojih ponesrečenih tovarišev ter mu rešil življenje. Isti študent je skušal rešiti s kirurškim posegom tudi življenje neke ženske, toda operacija se ni posrečila zaradi pomanjkanja sredstev.

Prav študent Canessa je prišel z nekim drugim tovarišem v stik z andskimi pastirji, ki so potem sporočili oblastem, da so izsledili preživele visokogorske letalske katastrofe.

RAZSODBA PREISKOVALNEGA SODNIKA V PERUGII

Oproščeni časnikarji ki so kritizirali premilo obsodbo Pagliuce

Novinarje je tožil dr. Valeri, ki je predsedoval porotnemu sodišču na procesu proti bivši nuni

PERUGIA, 27. — Preiskovalni sodnik v Perugi dr. Casoli je danes oprostil pet časnikarjev, ki jih je rimski sodnik dr. Valeri obtožil obrekovanja. Gre za časnikarje Fabrizia Meneghinija, Dina Cimagallija in Antonia Sturialeja, ki so zaposleni pri rimskem dnevniku «Messaggero» ter za kronista «Paese Sera» Giuseppa Rossellija in Franca Rosija.

Omenjeni novinarji so zelo ostro kritizirali milo razsodbo rimskega porotnega sodišča na procesu proti bivši nuni Marii Diletti Paglici ki je bila obtožena mučenja mladoletnih otrok. Dr. Valeri, ki je predsedoval sodnemu zboru, je bil mnenja, da so ga časnikarji osebno napadli in jih je zato tožil. Kasacijsko sodišče je dodelilo pravdo Perugi. Oprostitev je zahteval sam javni tožilec dr. Forieri, ki je v svojem zaključnem dokumentu zapisal, da obtoženci niso kršili predpisov členov 595 (obrekovanje), 341 (žalitev javnega funkcionarja) in 342 (žalitev političnih, upravnih ali sodnih organov) kazenskega zakonika.

«Če pazljivo preberemo omenjene članke, nam bo jasno, da so novinarji napadli razsodbo porotnega sodišča kot juridično enoto, ne da bi pri tem osebno žalili sodnikov, ki so razsodbo izrekli... Ta kritika pa ne prestopa meja zakona o tisku, če jo tolmačimo kot pravico do kronike in do komentiranja», je zapisal javni tožilec in zahteval, naj preiskovalni sodnik zavrne tožbo dr. Valerija.

Dr. Casoli je sprejel izvajanje javnega tožilca in je v obrazložitvi svoje razsodbe zapisal, da so časnikarji izvajali le svojo pravico do kronike in do kritike, ko so napadli milo obsodbo Pagliuce. Preiskovalni sodnik ugotavlja tudi, da je javno mnenje soglašalo s takim stališčem in pripominja, da je javni tožilec, ki je zahteval, naj sodišče obsodi bivšo nuno na vsaj 20 let zaporne kazni, vložil priziv. Dr. Casoli je nadalje zapisal da se «javni organi ne smejo braniti kritike, če ne gre za grobe osebne napade.»

TEŽAK KRVNI DAVEK MOTORIZACIJI

Osem mrtvih na italijanskih cestah obračun včerajšnjih prometnih nesreč

Skupno je doslej izgubilo življenje nad 80 ljudi - Število nesreč se približuje tragičnemu velikošmarnemu poprečju

MILAN, 27. — Pokol na italijanskih cestah se nadaljuje. Tudi danes je osem ljudi izgubilo življenje zaradi neprevidne vožnje ali brezsmiselnega prehitevanja. Tako je kakih 80 mrtvih in nekaj desetin ranjenih težak krvni davek, ki so ga Italijani plačali motorizaciji med božičnimi prazniki. V primerjavi z lanskim letom je število smrtnih žrtev osem krat večje. Število incidentov se približuje tragičnim številkam velikega šmarna, ko je tudi do 30 ljudi na dan umrlo na cesti.

Najhujša je bila nesreča na avtocesti Milan — Turin, kjer so tri osebe izgubile življenje, ena pa je hudo ranjena. Zaradi še nepojasnjenih vzrokov se je tovornjak z vso silo zaletel v osebni avtomobil in je pokosil štiričlansko družino. Mati in dva sinova sta umrla, očeta pa so sprejeli v bolnišnico v Novaro s pridržano prognozo. Po ugotovitvah prometne policije so Ciro Negri, njegova žena Beatrice in sinova Maurizio in Pierangelo porivali svoje pokvarjeno vozilo proti parkirnemu pasu, ko je pridrvel tovornjak, ki se je zaletel v vozilo. Šoferja tovornjaka Giovanni Leone, ki je vozil in Angelo Mantovani, ki je spal na pogradu, sta bila lažje ranjena. Zdravitj se bosta morala približno dva tedna v bolnišnici v Magenti.

Ameriški podčastnik je izgubil življenje v prometni nesreči pri Avianu. Iz še nepojasnjenih razlogov sta dve vozili čelno trčili. Za volanom prvega je sedel nesrečni vojak, ki je bil pri priči mrtev, v drugega pa je vozil Ticco Paronuzzi. Zaradi silovitega trčenja so bili štirje potniki dveh avtomobilov precej hudo ranjeni.

Kalabrijski delavec je umrl, štirje njegovi sorodniki pa so bili hudo ranjeni v prometni nesreči na cesti Reggio Calabria — Catanzaro. Iz še neznanih vzrokov je 22-letni Gennaro Le Donne izgubil nadzorstvo nad avtomobilom in je silovito trčil v obcestni drog. Agenti policije so iz skrotovičene pločevine izvlekli truplo šoferjevega očeta Francesca, Gennara, njegovo mater Nicolino ter brata Pasqualeja in Pietra pa so odpeljali hudo ranjene v bolnišnico.

Kakih 50 vozil je bilo vpletenih v verižno trčenje na avtocesti sonca južno od Firenc. Vse kaže, da je vzrok trčenja gosta megla. Na srečo ni bilo človeških žrtev, materialna škoda pa je ogromna.

V raznih italijanskih bolnišnicah so umrli trije ljudje, ki so bili hudo ranjeni v včerajšnjih prometnih nesrečah. Tako je število smrtnih žrtev prometnih nesreč na italijanskih cestah v zadnjih dneh že preseglo številko 80. Menimo, da je ob tako tragičnem obračunu teh prazničnih dni poziv vsem šoferjem, naj previdno vozijo in spoštujejo prometne predpise, umesten.

Redni občni zbor Ljubljanske banke

LJUBLJANA, 27. — V Ljubljani je bil danes 11. redni zbor Ljubljanske banke. Potrdili so novo organizacijo banke s samostojnimi podružnicami kot temeljnimi organizacijami združenega dela. Na seji so razrešili dosedanjega generalnega direktorja Ljubljanske banke Nika Kavčiča, za vršilca dolžnosti pa so imenovali Metoda Rotarja, dosedanjega predsednika izvršnega odbora banke.

Po zboru je bila seja izvršnega odbora, na kateri so za novega predsednika izvolili Gregorja Klančnika, za podpredsednika pa Boža Juraka.

Danes je bil tudi redni zbor mariborske Kreditne banke. Po krajši razpravi so sprejeli predlog pogodbe o ustanovitvi Kreditne banke Maribor, ki je zdaj v skladu z ustavnimi dopolnili in zakonom o bankah. Soglasno so potrdili tudi pripojitev Kreditne banke Ptuj k mariborski Kreditni banki.

D. K.

PODOBA UPANJA — «Za jutri, jutri, jutri, le za jutri ubogi mir se naznaniti sme . . .» (The International Herald Tribune, Pariz)

RADOVEDNOST

Radoveden maček jo je pošteno skupil, ko je vtaknil svoj smrček v električno centralo družbe Enel v Firencah. Dotaknil se je namreč žic visoke napetosti in povzročil kratek stik. Njegovo zoglenelo truplo so našli delavci, ki so iskali okvaro, zaradi katere je bila dobra tretjina toskanskega mesta v temi.

Tehniki so ugotovili, da je maček vtaknil svoj «nos» v neko napravo, ko je krožil po centrali in se je dotaknil žic visoke napetosti. Povzročil je kratek stik in je tako spravil v veliko težavo florentinske gospodinje, ki so ravnokar kuhale tradicionalno predbožično večerjo. Tehniki družbe Enel so sicer posegli zelo hitro, zaradi intenzivnega prometa, pa so zamudili po poti dobro uro.

«DRZNA ROPARJA»

Rimljan Gaetano Troia je tako močno ugriznil mladeniča, ki ga je hotel oropati, da je ta prestrašen zbežal s svojim pajdašem.

Dogodek se je pripetil včeraj v Rimu. Dva mladeniča sta vdrla v Troievo stanovanje in mu z orožjem v roki zagrozila, naj jima izroči ves denar. Mož pa se ni pustil ugnati kar tako. Reagiral je in je med prerivanjem z malopridnežema ugriznil enega izmed dveh napadalcev v roko. Golobradec jo je prestrašen pobrisal skupaj s svojim pajdašem.

Nenavadna rana pa je pozneje omogočila orožnikom, da so aretirali napadalca. Gre za 18-letnega Franca Genoveseja, ki si bo sedaj zdravil poškodovano roko v ambulanti rimskega zapora.

PO POROČILU PALESTINSKE TISKOVNE AGENCIJE WAFA

Ostri spori zaradi Huseinove poroke

Kaže, da številni člani kraljeve družine ostro nasprotujejo tej Huseinovi «muhi»

BEJRUT, 27. — Vse kaže, da je poroka jordanskega kralja Huseina z arabsko princezinjo Alio vzbudila v državi val polemik in oster boj za oblast med člani kraljeve družine. Vsaj tako poroča palestinska tiskovna agencija Wafa, ki trdi, da je življenje kraljevega brata Hasana v nevarnosti.

V Amanu se širijo govorice o aretaciji vojaških častnikov, ki niso bili naklonjeni poroki in sušlja se tudi o strogo tajni Huseinovi odredbi, s katero naj bi kralj odvzel bratu skoraj vso oblast. Nasprotovanje, ki ga je vzbudila poroka je bilo tolikšno, da sta se kralj in nova kraljica skoraj dva tedna skrivala v zimski palači, preden je tisk sporočil vest, da se je Husein že tretjič oženil. Kaže namreč, da sta si Husein in Alia «obljubila večno zvestobo» že 9. decembra in ne šele 24. decembra.

Preden se je jordanski kralj lahko ločil od britanske princese Mune ter se vdal čaru 24-letne Palestinke Alie, se je moral vztrajno boriti z materjo in mogočnim stricem, šejkom Ben Naserjem. Spor pa še ni poravnan, ker je Huseinova mati odpotovala in ni prisostvovala poroki. Svečanosti se je med drugim udeležil zelo ozek krog kraljevih zaupnikov.

Od kar je Alia postala jordanska kraljica, je princu Hasanu prepovedan vstop v katerokoli vojašnico. Po Huseinovem ukazu so namreč aretirali ali premestili vse častnike, ki so podpirali prestolonaslednika in šejka Naserja.

Nekateri opazovalci v Bejrutu v tej zvezi trdijo, da doslej se ni nihče potrdil vesti palestinske tiskovne agencije. Nihče si tudi ne pričakuje uradnih demantijev jordanske vlade, ki po navadi ne reagira na vesti iz palestinskih krogov. Vsi opazovalci pa so si enotni v ugotavljanju, da je Huseinova poroka še zaostrila osebne spore med člani kraljeve družine. Doslej namreč kaže, da je kralj vzel Alio bolj iz osebne muhe kot pa zaradi preračunane politične poteze. Princesa Muna je namreč rodila kralju že štiri otroke in sicer dva sinova in dvojčici. Husein je najprej imenoval najstarejšega sina Abdulaha za prestolonaslednika, nato pa se je premislil in si je za naslednika izbral brata Hasana. Svojo odločitev je opravičil s trditvijo, da mora biti prestolonaslednik odrasel in pripravljen, da prevzame oblast, če ga kdo ubije. Od takrat je bil Hasan nesporno prestolonaslednik in Husein mu je poveril zelo zahtevne naloge.

Nekateri libanonski časniki pa poudarjajo, da si je jordanski kralj izbral Alio za ženo, da bi s tem dokazal enotnost jordanske države in zlasti še, da tudi področje, ki so ga zasedli Izraelci, še vedno spada pod njegovo kraljevino. Alia je namreč doma iz Nablusa na zapadnem bregu Jordana. Omenjeni listi menijo, da skuša Husein s svojo poroko uveljaviti svoj mirovni načrt, ki so ga Izraelci in predstavniki vseh arabskih držav že zavrnili.